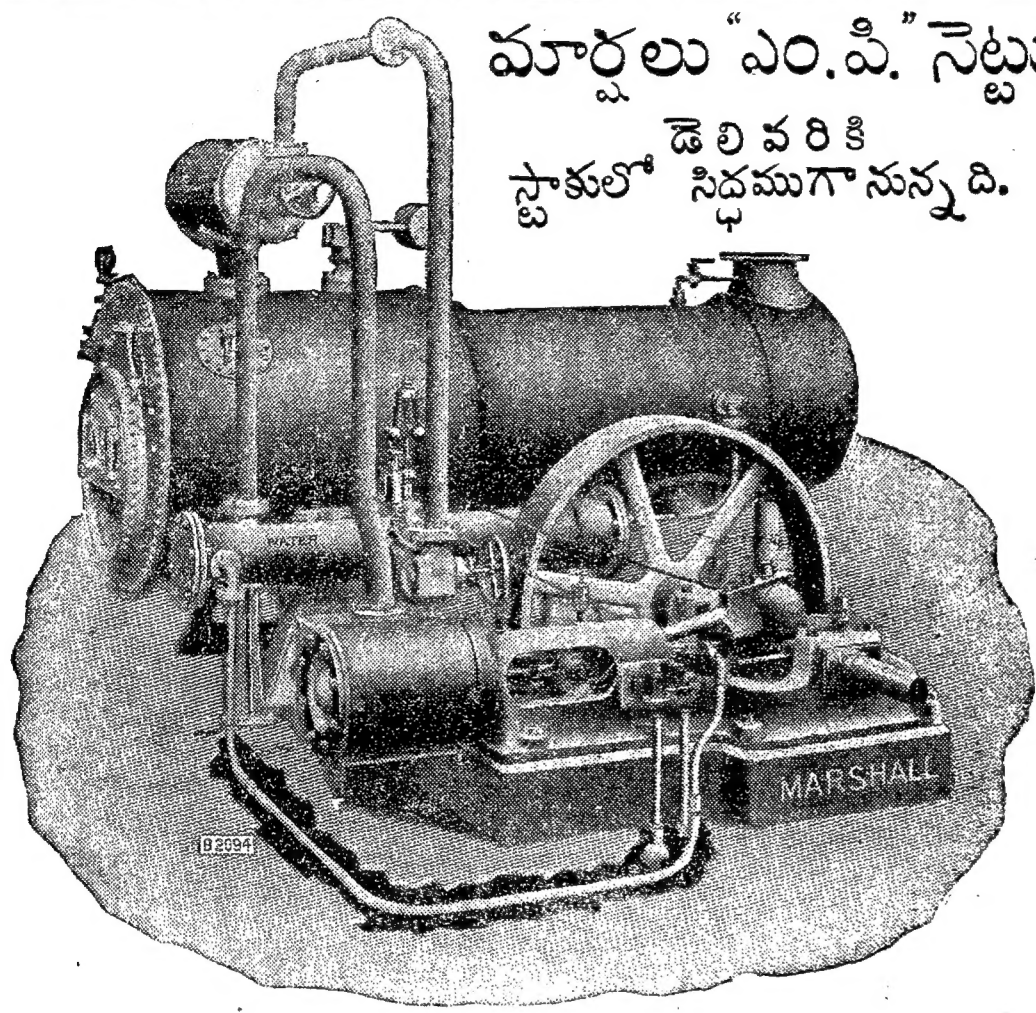

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

Vol. 7. { చెన్నపట్టణము 1920 వ సం॥రం డిసంబరు నెల 18 తేది శనివారము } No. 216
 సంవత్సరము. 2 { కామనామ సంవత్సర మాగ్గ శిర అష్టమి. } సంచిక 202

మార్షల్స్ "ఎం.పి." సెట్టు
 డా. లి. వ. రి. కి
 స్టాకులో సిద్ధముగా నున్నది.

బాయిలర్లు, ఎంజిను, సూపర్ హీటరు, స్టీం, వాటర్ వై పింగు మొదలగువాటితో పయిన ఉండునది మార్షల్స్ "ఎం. పి." మార్చి సెట్టు యొక్క వివరణము ధరలకు ఇతర వివరములకు ఈ దిగువ చిరునామాకు దరఖాస్తు లంపుకొన వలెను.

మార్షల్స్ సన్యు & కో (ఇండియా) లిమిటెడ్

బాన్ చెస్: బెజవాడ, తంజావూరు. నెం. 9 సెకండు లైను బీచ్, మదరాసు.

అమృతాంజనము
 శరీరావస్థలకు ప్రసిద్ధి చెందినది.
 ఇతర వీధిమైన వాస్తవము కూడ
 ఈ అమృతాంజనమును చాచి
 సంత మాత్రమున పొందుదును.
 ధర 0-10-0 అణాలు.

మోహనీలైలము
 సీసా 1-8 0-12-0.

తామరలైలము
 డబ్బి 1-8 0-6-0

వండ్లపొడి
 డబ్బి 1-8 0-2-0

అమృతాంజనం డిపో,
 బాంబాయి.

పరిమళానంద నస్యము.
 12 బళ్ళీలు రూ. 0-4-0
 24 బళ్ళీలు రూ. 0-8-0
 36 బళ్ళీలు రూ. 1-2-0
 48 బళ్ళీలు రూ. 1-6-0
 60 బళ్ళీలు రూ. 2-0-0
 72 బళ్ళీలు రూ. 2-4-0
 84 బళ్ళీలు రూ. 2-8-0
 96 బళ్ళీలు రూ. 3-2-0
 108 బళ్ళీలు రూ. 3-6-0
 120 బళ్ళీలు రూ. 4-0-0

మీ వైద్యునికి
 ప్రైవేట్ సోజను ఆను దివ్యోపధము
 అమృతాంజనము శరీరావస్థలకు ప్రసిద్ధి చెందినది.
 ఇది వీధిమైన వాస్తవము కూడ
 ఈ అమృతాంజనమును చాచి
 సంత మాత్రమున పొందుదును.
 ధర 0-10-0 అణాలు.

మీ వైద్యునికి
 హార్టోటోనుసు (2140)
 గురించి బాగుగా తెలియును. తెక్కలేని వురు
 ఘట, స్త్రీలు అబ్బగలతే పోగొట్టుకొనిన ఇం
 మును శ్రీమముననే పొందవచ్చును. తక్కువ ధీని
 వాడును.
 ప్రతి మందులపాపులోన ఇది పలకు కొరతను.
 G. W. Carrick Co., NEWYORK,

అమృతాంజనం డిపోవారి కోపథాలయమునందు అమృతాంజనం, తామరలైలము, మోహనీలైలము, దంతచూర్ణము మొదలగు ముఖ్యోపధములే గాక, ఇతరము లగు మందులు కూడ అనేకము లున్నవి. కావలసినవారు కేటరాగును తెప్పించి చూడవచ్చును. కేటరాగునకు వ్రాసినచో తక్షణం పంపెదము.

(1979)

డి. మన్నాలాల్, డిస్ట్రిబ్యూటర్లు, సాలామిసెరిమి డిపో, బెంగళూరు సిటీ.
D. Mannalal, Saramisiri Depot, Bangalore City.

మేనేజరు, అయిటర్వేడాశ్రమము,
రెడ్, ఆచారస్థాన వీధి, బి. జి. మహదాను

153, బువ్వపూడి, చొంపాంబ.

గంధర్వనాన్న, రాజువరం, (గోదావరి.)

Proprietor P. D. SAVANI,
Banswadi, No. 144, No. BOMBAY

6030-4-10-10 6030-4-10-10 6030-4-10-10

నెం 9, 10, 11 రటన్ బజార్ రోడ్, జారిటాను, మదరాసు.

గవర్నరులకు సార్వభౌమనాజ్ఞ

నూతన సంస్కరణములు

రెవెన్యూ ప్రాజెక్టులను గురించిన గవర్నరులకు సార్వభౌమనాజ్ఞ. ఈ సార్వభౌమనాజ్ఞ ప్రకారము గవర్నరులు...

1. గవర్నరులకు సార్వభౌమనాజ్ఞ ప్రకారము భూమి కలగ...

2. ప్రస్తుతము వాటానియ్య పథి భారమును బడసినవాడు...

3. రాష్ట్రీయ కాబులలో కొన్ని ప్రభుత్వము ప్రయత్నము...

4. ప్రభుత్వము ప్రకారము భారమును బడసినవాడు...

5. ఒకప్పుడు ఆచారమును నిరసించుటకు...

6. కానకమును బట్టియు యీమా వుత్తరము బట్టియు...

ఈ సార్వభౌమనాజ్ఞ గవర్నరులకు సార్వభౌమనాజ్ఞ ప్రకారము...

వాటిని గవర్నరులు తప్పకుండా పాటించుటకు...

ఈ మార్పులను గురించి గవర్నరులకు సార్వభౌమనాజ్ఞ...

నమకాలికాభి ప్రాయములు

గుంటూరు జిల్లా ఎన్నికలు.

దేశము 30 వ సంవత్సరములో నమకాలికాభి ప్రాయములు...

ప్రకటన.

ఈ తాలూకాలో గవర్నరులకు 1921 సంవత్సరము...

గుంటూరు తాలూకాలో గవర్నరులకు 1921 సంవత్సరము...

విజ్ఞాపన

(ప్రచురణ సంఖ్య)

(1) గవర్నరులకు రాజధాని అంతటను విజ్ఞాపన...

Table with 3 columns: Item, 4-12-20, 1-12-20, 18-12-19. Rows include various items and their prices.

సగటు రేటు 2.84 2.85 2.76

(2) ముమ్మడి పట్టుకు పట్టుకుండా కాపాడు...

గవర్నరులకు ఎంటా ముమ్మడి పట్టుకు అను...

ఈ సబ్బు సమయములో విజ్ఞాపన తెలుసుకో...

గవర్నరులకు రాజధాని అంతటను విజ్ఞాపన...

గుంటూరు జిల్లాలో యిదివరలో యెప్పుడు పడిన 180...

NOTICE.

In the District Court of Anantapur. I. P. No. 24 OF 1920.

Between: పిటిషనర్:—యూదాటి నుబ్బయ్య.

రెస్పాండెంట్:—పగడిరాయి తిమ్మారెడ్డి వగైరా.

ఇందువల్ల సకలమయిన జనులకు తెలియపరచడము...

Table with 4 columns: No., సగటు, యెంట్, తరం. Rows include various items and their prices.

ఇదిగాక కర్నూలు జిల్లా పత్రికాండలో మద్దీతర...

మ.రా.రా.శ్రీ, పకీలు బి. కాశీరావు, బి. ఏ. బి. యల్. గారి ఆఫీసునుండి...

విద్యోగ సరఫరా పరీక్ష.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

1920 సంవత్సరము 18వ తేదీ

శనివారము.

సాల్పశాఖ

1919-20 సంవత్సరపు సాల్పశాఖ నివేదనము ప్రచురింపబడినది. శాఖోద్యోగులలో 100-కి 18 మంది శిక్షనొందిరి. 53 గురు ఆఫీసర్లు, 8 మంది సబ్ ఇన్స్పెక్టరులు, 21 మంది గుమాస్తాలు, తమ ఉద్యోగములకు రాజీనామా నిచ్చిరి. సాల్పశాఖ ఉద్యోగుల కనుకూలముగ నుండుటలేదని తేటపడుచున్నది. మద్రాసు ఉప్పు అవసరములకన్న నెక్కువగా నిలువలో నుండెను. బెంగాలులో మద్రాసుఉప్పు ఖర్చయ్యెడి అవకాశము దప్పిపోయెను. యుద్ధము ముగియగనే విదేశపు ఉప్పును పంగదేశము దెప్పించుకొనసాగెను. బొంబాయి యందును, ఉత్తరహిందూస్థానమునందును బర్మా సిలోనులందును ఉప్పు తయారుజేయబడసాగెను. అందుచే మద్రాసుఉప్పు విశేషముగ ఖర్చుగాకుండుట తటస్థించెను. అంతియగాక, మద్రాసుఉప్పు తెల్లగను, పరిశుభ్రముగ నుండకుండుటచే, విదేశపు ఉప్పుతో పోటీకి తాళలేకున్నది. 51 ఫ్యాక్టరీలలో ఉప్పు తయారుజేయబడెను. కుత్తంగులి ఫ్యాక్టరీ 1920 సంవత్సరము జనవరినెల నుండియు మూసివేయబడెను. పరిశుభ్రముగ నుప్పును తయారుజేయుటకు, మార్గము లక్ష్యపింపబడుచున్నవి. సంవత్సరారంభమున, 7,683,252 మణుగులు నిలువలోనుండెను. నివేదికవత్సరమునందు, 14,470,545 మణుగులు తయారయ్యెను. సంవత్సరారంభమున 10,000,467 మణుగులు నిలువలోనుండెను. 330,064 మణుగు లీ సంవత్సరమున ఎగుమతి జేయబడెను. ఇందులో 247,086 మణుగులు తిరువాన్కూరు దర్బారునకును, 17,700 మణుగులు కొచ్చిరు దర్బారునకును పంపబడెను. 63,278 మణుగులు సిబోనుకును, 2000 మణుగులు పినాంగునకును పంపబడెను. నిలువ విశేషముగ నుండుటచే, ధరలు గూడ తగ్గెను. సంవత్సరారంభమున ప్రభుత్వపు డిపోలు కాట్వాడి, వాయల్ పాడు, గుంతకల్, సేలం, ఈరోడ్డు, మధుర, డిండిగలు గ్రామములలో 71 పనిజేయుచుండెను. కాని, తగినపని లేకబోవుటచే అక్టోబరు నెలలో డిపోలన్నియు మూసివేయబడెను.

డిపోలవలన 18,115 రూపాయిల లాభము ప్రభుత్వమువారికి చేకూరెను. 11,618,386 మణుగులు, సాల్ప ఫ్యాక్టరీలలో తయారయ్యెను. ఇంతియగాక బొంబాయినుండియు గోవానుండియు రాజధానియందలి పశ్చిమతీర మండలములకుకొంత దిగుమతియయ్యెను. మైసూరునకు గూడ ఈ ప్రాంతములనుండి కొంత దిగుమతియయ్యెను. మొత్తపు సాల్పనిమ్యా, 151,53,932 రూపాయలయ్యెను. గత వత్సరమునకన్న రివిన్యూ తగ్గిపోవుటకు, ఇతర రాష్ట్రములు మద్రాసు ఉప్పును విశేషముగ కొనకుండుటయే ముఖ్యకారణము. వై రివిన్యూ మొత్తములో సాల్ప డ్యూటీ 137,16,260 రూపాయిలయ్యెను. సాల్పశాఖకు 44,91,651 రూపాయిల వ్యయమయ్యెను. సాల్పఫ్యాక్టరీలలో అగ్నిగృహిణి చక్కబరుచుటకు ప్రయత్నములు జరిగెను. కళింగపట్నం, మంగినపూడి, కృష్ణపట్నం, ఆర్కుగనేరి, ముత్తురఘనాధపట్నం, మొదలగు ప్రదేశములలో

క్రొత్తపాతశాలలు నెలకొల్పబడెను. ఫ్యాక్టరీ పాతశాలలను విద్యాధికారులచే తనిఖీచేయించుట కేర్పాటులు జరిగెను. నాగపట్నంలో సంచార గ్రంథాలయ మొకటి నెలకొల్పబడెను. సాల్పవర్తకమును కొనసాగించుటకై, సహకార సంఘములను స్థాపించునందులకు ప్రభుత్వమువారు విచారించుచు, సహకారోద్యమము ఉప్పువర్తకమునకు గూడ అక్కరకు వచ్చునటుల జూడవలయునని, సహకార సంఘముల రిజిస్ట్రారుగారిని హెచ్చరించుచున్నారు. ఎన్నూరు ఫ్యాక్టరీనుండి ఉప్పు చెన్నపురికి వచ్చుటకు తగిన ఏలుగనమించుటలేదు. ఎన్నూరు ఫ్యాక్టరీల వెరుకవైపునుండి రైల్వే నొకదానిని నిర్మించిన, తగిన ఏలుగలుగును. ఇందుకు ఏర్పాటుల జేయుటకు ఏలుగలదేమో, రైల్వే అధికారులతో యోచించుమని, ప్రభుత్వమువారు రివిన్యూబోర్డువారిని గోరుచున్నారు.

లేబరు శాఖ.

ఈశాఖ నూతనముగ నెలకొల్పబడినది. 1920 సంవత్సరము 30 జూనుతో అంతమయ్యెడి కాలమునకు, లేబరు కమిషనరుగ నున్న ప్యాడి సనుగా రొక రిపోర్టును తయారుజేసిరి. ఈసంవత్సరము, వీరుజేసినపని అంతగ లేదు. నిమ్మజాతులకు సంబంధించిన వ్యవహారములలో వీరు కొంత జోక్యము కలిగించుకొనిరి. క్రిమినలు సెటిలు మెంటులను, వీరు తనిఖీజేసిరి. గోదావరి, తంజావూరు మండలములలో నిమ్మజాతులకొరకు సైవలు డిప్యూటీ కలెక్టరులు నియమింపబడిరి. గోదావరి డిప్యూటీకలెక్టరు అనేక గ్రామములలో సంచారముజేసి, నిమ్మజాతులకు గృహవసతికి స్థలములను సంపాదించుటకు పనిజేసెను. 30 జూనులోపల, 17 గ్రామములలో 40 ఎకరముల భూములను ఆరేడు సంపాదించెను. మనికొన్ని యకరముల స్థలము విక్రయించుకొనబడెను. గవర్నమెంటు పోరంబోకు స్థలములను గృహవసతి కొరకు ట్రాన్సుఫరు చేయుట మూలమున, సుమారు 500 ఎకరముల భూములు ఇచ్చివేయబడునని, ఊహింపబడుచున్నది. జూను నెలాఖరులోపల, 59 సహకార సంఘములు రిజిస్టరుయినవి. మరి కొన్ని సంఘములు రిజిస్టరుగానున్నవి. 7 పగలు పాతశాలలు స్థాపింపబడినవి. వానియందు, 165 మంది పిల్లలు విద్య నభ్యసించుచున్నారు. 22 క్రొత్తపాతశాలలు స్థాపింపబడినవి. వీనియందు 510 మంది విద్య నభ్యసించుచున్నారు. పల్లికు పాతశాలలలోనికి పంచమ బాలురను రానిచ్చుట కెట్టి యభ్యంతరము చూపబడుటలేదని, నివేదిక దెలుపుచున్నది. పంచమ బాలురే అట్టిపాతశాలలకు వెడలుటలేదట! వారికి విద్యార్థివేతనముల నిచ్చియెనను, పాతశాలలలోనికి వెడలునటుల జేయవలయునని, కమిషనరుగారు సూచించుచున్నారు. తంజావూరుజిల్లాలో జరిగినపనిగూడ వివరింపబడినది. 20 గ్రామములలోని పంచములు త్రాగుడును మానివైచిరనియు, వారిస్థితి త్వరలో చక్కబడుచున్నదనియు, దెలుపబడినది. డివిలంకలో, పంచమ క్రైస్తవులకును, క్రైస్తవేతరులకును, భూములనిచ్చుటకు ప్రయత్నము జరుగుచున్నది. చెన్నరాష్ట్రమునందలి వివిధ మండలములలో గలసి, 143,323 ఎకరముల భూమి నిమ్మజాతులకొరకు ప్రత్యేకింపబడినది. అందులో 3230 ఎకరములు వారికిచ్చి వేయబడినది. మిగిలిన భూములకు దరఖాస్తులు చేయబడునని, తలంచుచున్నారు. కలెక్టరులు జేయుచున్న ప్రయత్నములు గాక, నిమ్మజాతుల వారే భూముల నిమిత్తము స్వయముగ దరఖాస్తుల బంపుచున్నారు. లేబరు కమిషనరు ఆఫీసులో

నిమ్మజాతుల వారిపురకు ఉద్యోగము లీయబడినవి. కలెక్టరులు తమతమ మండలములలో ఖాళీలు వచ్చినపుడు పంచములను నియమింపనతెనని, కొరబడుచున్నవి. యం. సి. రాజాగారు శాసనసభ్యులగుటచే, ఈ జాతుల పురోభివృద్ధికి ప్రోద్బలము గలిగినటుల, నివేదిక సూచించుచున్నది. మద్రాసు కార్పరేషనులో నొకసభ్యుడు గలడు. గుడివాడ తాలూకాబోర్డువారు, జిల్లాబోర్డులో తమకు ప్రాతినిధ్యము వహించుటకు పంచమసభ్యు నొకరిని ఏకగ్రీవముగ నెన్నుకొనిరి. మద్రాసునందు కార్మికులలో గలిగిన అనంతృప్తి నివేదికమున వర్ణింపబడినది. లేబరు యూనియనులలో కార్మికులు కానివారుండినటుల, నివేదిక దెలిపినది. కార్మికులు తమ పనులను చక్కగ నిర్వహించు కొనలేక, ఇతరుల సాయము గోరుటలో తప్పేమిగలదో తెలియదు. ఆంగ్లదేశమునందు సయితము, కార్మికులు తదితరుల సాయము బడయుచుండుట సర్వసామాన్యము. లేబరు పోరాటములను పరిష్కరించుటకు, లేబరు కమిషనరుగారు విశేషప్రయోజనకారిగావాలక పోయెను. యజమానుల యడల, వీరి యభిమానము దగ్గనంతవరకు, లేబరుబోర్డువలన ప్రయోజన మధికముగ గలుగదు.

పురాతనవస్తుపరిశోధనశాఖ

అసిస్టెంటు సూపరింటెండెంటుగారు గుంటూరు గోదావరి జిల్లాలో 1920 సంవత్సరము జనవరి నెల మొదలు ఏప్రిలునెలవరకు పర్యవసానము వహింపిరి. కొర్రాచలములో స్మశానిధులను రానుదాని ఖిక్కుని చరిత్ర కావారములు లభించు నేమోనని వీరు ప్రయత్నించిరి గాని, లాభము లేకబోయెను. 19 శతాబ్దమున భద్రాచలమున రామేశ్వరుడునుండి వరదరామదాసుగారి చరిత్రకు సంబంధించిన ఆధారములు మూత్రము కొన్ని లభించెడి. సింహచలమునందు బిట్టిన్నర నూనము గడువబడెను. సింహచలపు శాసనము లన్నియు, లిఖితబడినవి. ఉక్తిశ్శాసనములను శాసనములుగూడ సంపాదించబడెను. ఇవి యన్నియు అయిదవ సంపుటయన ప్రచురింపబడును. తెనాలి తాలూకాలోని శాసనములు లిఖితబడినవి. ఆలూరి, భారాపురము, తెనాలి తాలూకాలో తాలూకావారి సర్వే పూర్తియయ్యెను. కొంజిరం తాలూకా యందు, పని జరిగెనది గలదు. తామ్రశాసనము అనేకములు సంపాదించబడెను. 5 తామ్రశాసనములు నెల్లూరు తహశీలుదారిగారిచే పంపబడెను. ఒక తామ్రశాసనము, కాళీశాఘుని నాగేశ్వరరావుగారిచే పరిశోధనము నిమిత్తమై పంపబడెను. ఇది ఉర్దూ రాజాగారికి సంబంధించినది. రెండవ విక్రమాదిత్యునిగూర్చి తెలిపేది తామ్రశాసనములు దొరికినవి. తెనాలిలో దొరికిన తామ్రశాసనములు విష్ణుకుండిన రాజులకు సంబంధించిన వగుటచే, మిగిలిన శాసనమునవలె ఎంచబడుచున్నది. అక్కడనే దొరికిన మరిరెండు శాసనములు తుంగచాళుక్య రాజులకు జనుసంహితలలో సర్వసిద్ధి, మూడవవిష్ణు వర్ధనులకు సంబంధించినవి. అల్లూరు తాలూకాలో రాష్ట్రకూటులకు సంబంధించిన కన్నడ శాసనములు దొరికినవి. బాదమిన్వలలగు చాళుక్యరాజుల రికార్డులు దొరికెను. యాదవులకు సంబంధించిన శాసనములు కొన్ని దొరికెను. దక్షిణదేశమున చోళులకు సంబంధించిన శాసనము అనేకములు కనుగొనబడెను. కుంభకోణము వద్ద మూడవ చోళోత్తుంగునిచే నిర్మింపబడిన బారానురం దేవాలయమునందు చిత్రంపబడిన అనేక ప్రతిమల వర్ణనము నివేదికయందు విస్తృతముగ గావింపబడినది. కొంజురాజుల గూర్చిన సమాచారము

భారతీయ మార్గశిర శుక్ల తదితరము లో కనుపించినది. ఆరాజులకు భారతీయము రాజధాని నుండెనట. కాంచీగరమున, విజయనగరరాజులకు సంబంధించిన శాసనములు దొరికినవి. ఇవి ఆంధ్రుల కెంతయును వ యోగ క ర ము గ నుండును. గుంటూరు మండలమున దొరికిన శాసనములలో రెడ్డి రాజులకు సంబంధించినవి గలవు. వేమన రెడ్డి, అనవేమారెడ్డి, పెద్దకోమటి వేమారెడ్డి గార్లకు సంబంధించినవి వీనియందు గలవు.

మాతన మంత్రి వర్గము

జస్తిసుపక్షమువారికి, అధికారపక్షపులు లభించినవి. మంత్రివర్గము జస్తిసుపక్షమువారిలోకూడి యున్నది. వీరు ముందెటుల ప్రవర్తించుచున్నారని, అనేకులు విచారించుచుండవచ్చును. వీరి యాదర్శ మేమి? దానిని చేరుటకు వీరేమార్గము నవలంబించెదరు? జస్తిసుపక్షములో, ఈ క్రింది విధమున సూచన గావింపబడెను.

“మహమ్మదీయ, యూరపీయను, క్రైస్తవ ప్రతినిధులును, కొలది సంఖ్యగల ఇతర సంఘముల ప్రతినిధులును, జస్తిసుపక్షపు రాజకీయతత్వము నంగీకరించెదరని తలచెదము. జస్తిసు పక్షమునకు క్రొత్తపేరు పెట్టదలచినచో, దానిని ప్రాగ్ర సీపు పక్షమని పిలువవచ్చును. పేరుబెట్టు సంగతిని సూచి, క్రొత్తపక్ష మేర్పడినపుడు యోచిత వచ్చును. ఇప్పుడు గావలసినది ఒకపార్టీ. జాతీయవాదులును, మితవాదులును ఈపార్టీకి వ్యతిరేకులుగ నుండురు. జాతీయవాదులకును మితవాదులకును ప్రత్యేక రాజకీయ మతము గలదు. అతి త్వరితముగ రాజకీయాభివృద్ధి గాంచుటయే, వీరి యుద్దేశము. పదివత్సరములలో సంపూర్ణ బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వము చేకూరు నని, వీరు నమ్ముచున్నారు. ప్రాగ్రసీపు పక్షమువారు, అటుల నమ్ముటలేదు.”

ఇందునుబట్టి స్వపరిపాలనము చేరుటకు చీమ నడకతో నడుచుటయే, జస్తిసుపక్షమువారి యుద్దేశమని తేటపడుచున్నది. సత్వర స్వరాజ్యసిద్ధికి వీరెంతమాత్రము లోడ్బడరని నిశ్చయమయినది. సంస్కరణములతో నేమాత్రము సంబంధము గలిగించు కొనకుండుట కిది మరియొక కారణమగుచున్నది. స్వయంసహాయమే తరణోపాయ మని, రాను రాను స్పష్టమగుచున్నది.

క్రొత్తశాసనసభల విలువ

ఆంగ్ల ఇండియాపత్రిక ఇటుల వ్రాయుచున్నది:

“సహజ విరాళరణోద్వయ ప్రతికూలురు గొందరు. నూతన సంస్కరణ శాసనముక్రింద, పంజాబు దురంతములు జరుగుట తే మాత్రము విలువలేదని, సభలలో నుపన్యసింపబడుచున్నవి. ఈ వాస్తవములయం దెట్టి ఉత్పత్తియు లేదు, జాయింటు కమిటీవారియెటుల జరిగి విచారణలో వంగబడిన ఈక్రింది ప్రశ్నలను వాక్కించుకొని జవాబులు పలికింప, తేలవదు. వర్ తేప్పు మైస్సూరుగారిని సిద్ధాంతం ప్రభువుగారి క్రింద ప్రశ్నల నడిగిరి.

ప్రశ్న:—పంజాబులో అల్లడలు విశేషముగ జరిగివి. ఇక నుండు రెండు ప్రభుత్వములును వేరుగ నుండెడిటచే, ఇట్టి యుపప్రవహు నెదుర్కొనుటకు ఏలుకలదా?

జవాబు:—ఏలు కలదు. ఈ విషయమును మేము కడుజాగ్రూహకతో విచారించితిమి. పంజాబు అల్లడల నడచినై యటకు నూతన విధానముక్రింద అధికారియన కెట్టిలోపము గలుగదని తెప్పటకు, రాజ్యప్రతినిధిగారి ప్రయోగము నాకు గలదు. ఈ

సంగతినిగూర్చి వారు బాగుగ యోచించిరి. నే నిట్లు తెప్పటకు, వారంగీకరించెదను.

ప్రశ్న:—అవసర సమయములందు రాష్ట్ర ప్రభుత్వములో రెండు భాగములకును ఇకన దున్నంత యధికారియు ముందుగూడ నుండునని, ఇండియా ప్రభుత్వమువారి యభిప్రాయమా? జవాబు:—నే నలులనే దలంతును.”

పోర్టుఫండు

1919-20 సంవత్సరమున మద్రాసునుండి కొద్ది దూరమునకు ప్రయాణమై వెడలినవారి సంఖ్య వెనుకటి వత్సరపు ప్రయాణికులసంఖ్యకన్న హెచ్చెను. యుద్ధానంతరము స్త్రీమర్లు భారాశముగ వెడలుటయే ఇందుకు కారణము. రంగూనునుండి వచ్చెడి వారియొక్కయు, రంగూనుకు వెడలెడి వారియొక్కయు సంఖ్య హెచ్చినది. పోర్టుఫండుకు ఆదాయము రు 138,074 లు, వ్యయము రు 118,466 లు. ఆదాయము, వ్యయముగూడ గత వత్సరమున కన్న హెచ్చెను. నివేదిక వత్సరారంభమున రు 17111-14-4 లు నిలువయుండెను. సంవత్సరాంతమున రు 21762-1-6 ల క్యాషు నిలువయు, 24,200 రూపాయలు గవర్నమెంటు పత్రముల నిలువయు, చేకూరెను.

రాజమండ్రి కాలేజి

1919-20 సంవత్సరమునందు, విద్యార్థులసంఖ్య వెనుకటివత్సరమునకన్న హెచ్చెను. విద్యార్థులలో బ్రాహ్మణులసంఖ్య విస్తారముగనున్నది. 233 గురు బ్రాహ్మణులును, 40 మంది బ్రాహ్మణోత్తరులును, 4 గురు మహమ్మదీయులును, క్రైస్తవు లొకరును గలరు. గోదావరి మండలమువారధికముగ గలరు. వారికి పిమ్మట, కృష్ణామండలమువారును, పిమ్మట గుంటూరు మండలమువారును, పిమ్మట విశాఖ పట్టణమండలమువారును గలరు. నెల్లూరు మండలమువారొకరును, చిత్తూరుమండలమువారొకరును విద్య నభ్యసించుచుండిరి. పరీక్షాఫలితములు సంతృప్తికరముగ లేవు.

చెన్నపురి దొరతనమువారి కార్య నిర్వాహక సంఘ సభ్యులు.

ఈ నెల 17 వ తేది నుండి యాక్రింది ప్రముఖుల కార్యనిర్వాహక సంఘసభ్యులవారములు జరిగిరి. 1. గౌ. లయల్ డేవిడున్. 2. గౌ. సి. జి. టాడ్ హంటన్. 3. గౌ. వి. గార్. 4. భానుబాదూశ మహాస్వామి మణిబల్లా సాహెబు జహూర్. 5. సి. ఇ. గార్. 6. గౌ. కే. శ్రీనివాసఅయ్యంగారు.

చెన్నపురి శాసనసభ్యులయత్తులు

ఈనెల 17 వ తేది నుండి యాక్రింది ప్రముఖుల యత్తులు జరిగిరి. 1. మ. దివాన్ బహదూర్ మ. ముల్లూరాయు. రెడ్డిమహాదాసు. 2. మ. దివాన్ బహదూర్ డి. రామారాయు. 3. మ. రామబాదూశ కెంకట రెడ్డిమహాదాసు.

మ. సి. డి. రామస్వామి అయ్యంగారు అధ్యక్షులు జరగగా నియమింపబడిరి.

దివాన్ బహదూర్ మ. రాజగోపాలాచారియ్య. క. సి. లయల్. సి. వి. ఇ. గార్. చెన్నపురి శాసనసభ సభ్యులుగా నియమింపబడిరి.

మ. దివాన్ బహదూర్ తిలిన దామిక్ స్వామి కన్నప్ప. 2. లయల్. 3. గార్. శాసనసభ కార్యదర్శక నియమింపబడిరి. (కభ్యక్త కరటము)

ఈ త్రితీయ రోజు జిల్లాలో యిదివరలో యేర్పడకుండు 189 గ్రామములలో గాక యింకా 10 గ్రామములలో కూడ పంచాయితీ కార్యము యేర్పడవలెను. (ప్రచురణ సంఘం)

స్థానిక వార్తలు

చెన్నపురి కార్యరేషను:—ఈనెల 22 వ తేది అధికారిక సాయంకాలము 5-15 నిమిషములకు కెప్టన్ విల్లింగ్టన్ క్యాబులవారి సాధారణసమావేశము జరిగెను.

జింకా క్యాబులందరు:—1921 సంవత్సరపు జింకా క్యాబులందరును నందమూలలో నందుకొంటిమి. దీనిపై నుండర యగు సరస్వతి విగ్రహము కలదు.

వెజవాడ కాంగ్రెసు స్పెషలు నిలిచిపోవుట:—వెజవాడ నుండి కాంగ్రెసునకు కాంగ్రెసు సభ్యుల కెక్కిన వారి నిమిత్తము కృత్రిమకాపుటచే స్పెషలు ట్రైను కలిగి తయారైనది.

మదరాసు సంగీతశాల - గాలవచరిత్ర కాలక్షేపము:—ఈనెల 19 వ తేది ఆదివారం సాయంకాలము 4-15 నిమిషములకు గోల్డే భవనమున శ్రీమతి సి. సరస్వతి బాయిగారు గాలవయిక్కి చరిత్రము వారికథ రూపముగా చెప్పుట.

జేసీయ ప్రార్థన సమావేశము:—ఈనెల 21 తేది యంకవారము (శ్రీ వైకుంఠ రోజున) రాత్రి 8 గంటలకు జరిగెను. సమావేశమున కరకణం బాడియన గృహములో క్రమశిక్షణము వారికథా కాలక్షేపము జరిగెను. ముగియకముందు శ్రీ. శ్రీ. సమావేశ కార్యదర్శి.

సుకుమారి విలాససభ - మిర్చియల ఆఫ్ వెనిసు నాటకము:—ఈ సభకు యా నెల 19 వ తేది ఆదివారమునాడు సాయంకాలము 5 - 80 గంటలకు ఇస్టాటియా థియేటరునందు ఆంగ్లభాషయందు “మర్చియల ఆఫ్ వెనిసు” నాటకమును ప్రదర్శించెదరు. చారిత్రాత్మకమునకు చదువు (పోనెస్) విద్యార్థులకు గావలసిన క్లియరు క్లియరు సగములకు యుక్తములకు సభకు మాత్రము ప్రాప్తి.

గుంటూరు జాతీయవిద్య:—గుంటూరులో జాతీయవిద్య పీఠమునకు ఆంగ్లవిద్య విద్యార్థులకు స్థాపించుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. ఇంతవరకు 25 శాల రూపాయల చందాను వసూలైనది. అయ్యురూపాయలతో పి. పి. ప్రారంభించెదరు. జనరల్ ప్రెజిడెంట్ గారు సాధ్యమగుంత వరకు కళాశాలనుకూడా స్థాపించుటకు ఉద్దేశించినది. ఇంకను కళాశాలను కర్తవ్యముగా పెద్దవారలవద్దకు చందాల నిమిత్తము తెచ్చివేసి, వితఖత లోకము ప్రాయము న్నారు.

బొమ్మిడినేమనవద్ద రైలుబండ్లు కొట్టుకొనుట

కొన్ని కేసుల నెట్టయన గుర్తింక పోవుటచే 16 వ తేది మధ్యాహ్నము దానిని నమాధేవినేసిరి. బాలుసాహెబు (80 ఎండ్లు) మణిబల్లా సాహెబు (80) మహమ్మదాసి (85) అయ్యల గార్లు (80) గార్లకేసులకు చాల కృతజ్ఞులై నొక పత్రికవరకు మహమ్మదీయుల కేసులకు బొమ్మిడిలోని యొక మహమ్మదీయుడు విడిదిగా నుమాధేవించెను. వారు పొగాకు కర్తలు. పొగాకుకొనుటకు గుడియాత్రమునండి కొంత బుత్తాయలను వెళ్ళుచుండిరి. బాలుసాహెబు మణిబల్లాసాహెబులకు చెల్ల 2000 రూపాయలకు తీసికొని బయలుదేరిరి. రైలుబండ్లలో కన్నులు కాపాడియున్న (రైలుబండ్లలో సెక్యూరిటీ కొందరు పోలీసు కనిస్తేబయి నుండ చనిపోయిరిని తెలియుచున్నది. అప్పు నాయకులు సభకు బండ్లపథ్య చిత్తుకొని పోయెను. 4 గంటలపై వరకు బండ్లుండగా చాలా కష్టములను జరిగి బయటకు తీసిరి. అంతకు ము 10 మంది కనిస్తేబయలను తీసివెళ్ళుట ప్రయత్నములకుండు. ముగియుట నొక కనిస్తేబు పొయెనందున కొన్ని రూపాయల తీసికొనిపోయెను. చాలా యెడ గండ్లు ముటు యెనెప్పక, బోకోనూపర్నెంటు, జనరలు ట్రాఫిక్ మేనేజరు, రైల్వేపోలీసు నూకర్నెంటు, ఫిఫు మెజిక్లు ఆఫీసు, డిప్రెయిన్ ట్రాఫిక్ నూకర్నెంటుగారలచుటకు వచ్చియుండిరి. నేపయల్లా మేజిస్ట్రేటు కన్స్టబులుగా నుండుటచే అసీనెంటు కలకత్తా నవటికి మువెసి. దీనినెల ముజిస్ట్రేటుగూడ వచ్చెను. 17 వ తేది పునము 10 గంటలకు విచారణ ప్రారంభ మయ్యెను. ఆదాను స్టేషనుమాస్త్రు, అసీనెంటు స్టేషనుమాస్త్రు, ముయలు (రైలుకు ట్రైన్ రుగార్, విచారణ ముగిసినది గాని వారిసాక్ష్యము తెల్పింక జడలేదు.

వైఖరిలో ఏకాదశి స్పృహలు ట్రాక్కు బండ్లు:-
 ఈ రు. 21 వ తేదీ మంగళవారం నాడు వైఖరిలో ఏకాదశి అగు
 సుబ్బలక్ష్మి క్షేమిణి స్థానాన్ని స్వాధీనంగా కోల్పోవడం
 వల్ల బేయింగ్ ధర్మశాస్త్రసంఘము కోర్టు బనాదు వ్యవహార
 4 గంటల వైఖరి బండ్లు కట్టించాను, ప్రాజెక్టు కమిటీ
 సభ్యులు సేవను చేయమేటాటించి బండ్లు తీరను.

రౌ ద్రి సంగ్రం మార్గశిర, శు ర, శనివారము

సోమకుల వరకురాముడు.

(శ్రీ) శేషాద్రిమణి కవులు.)

కమ్మక బ్రహ్మణి దాననశత
 బలైవల్లిత్రేత్ర సౌగంధమందు
 సంకల్పత్రితే వధియింపబడిన
 కొడమనాయక తలగుండుగండండు
 జలుగుపల్లి రణక్షేత్ర విహారి
 శ్రీ మత్ప్రతాపరాట్ సేనాగ్రయాణి
 సింహభూషాభుండు చేసె కాననము.
 బహునాదేశంబు సాధించవలయు
 మొగులూరు దుర్గంబు ముందుజేరితిమి
 పెంజెర్ల భూమికి జేరవచ్చితిమి
 వారి కప్పదేవారు వైభూవిభులు
 కత్తికి నొక్కొక్క కండగా తప్పి
 పట్టుక దీ రక్తంబు కానలనిండ
 తొచ్చిరా నీకుఁ దీ సోమకంఠజాల
 పాదపుడే చంపుడే పోవనియడఁడి
 వడ్డనాయకులార వుండఁడు ముందుకత్త
 కమ్మ సోదరులార కల్లుకల్లువుడు
 తెలుఁగు వైదికులార శ్రీస్తుతండురము
 వాలు వారింపుడే సౌగంధ మింక
 జూలియింపబడితి నూలుగుత కాచవారలు
 వెన్నిచ్చు బంటుల పెదలిపోనిండు
 కరుణగురున రణబలి కీర్తితెండు
 పునుకలు నెమరలు ప్రోవుగానింది
 నడిమికి దెగఁగోసి సంజానుఁడేసి
 వండుడే వివిధ వక్రంబులుగాఁగ
 మిగిలినకాబల మృతకేసరము
 అన్నింటికీ చీల్చిరక్తాంబువుర చిలికి
 కొయ్య గానుగలలోఁ గూర్చి త్రిత్వంతు
 రండు పోసంజెల్ల రాకిగాఁబోసి
 వండిన సంజాను వైపుడే కాక
 ఏగుడే మిరంజ తెలివితీ వారు
 తండ్రి! సింహావసీధన! కూరమాత్రి
 రాజర క్తంపుఁ దర్పణ ముండకొనుము
 నిను దునిమించిన నేలతేం ద్రెల్ల
 కదనంబునందు నాక త్రితేఁ దెగిరి
 నూలుగురు రాజుల మాత్మ రక్తంబు
 వేడివేడిగనుండె తెచ్చుగానుండె
 అరమందు నీ యాత్మ పతి తృప్తిసొంత
 సత్కృతితోడ సంజలినంద యొనఁగ
 రాజర క్తంపుఁ దర్పణమంతుకొనుము.
 కాకినీ కాళీ పికాచళా శేక
 భేతాళ మెలూరు ప్రేత సర్వస్వ
 మసనంబులందున్న మాయాదికేత్రి
 అరగించుటకు మిరందంబు రండు
 రణబలి రాజమారణ బలి యిద్ది
 రణబలి విజయకారణ బలి యిద్ది
 రణబలి పితరుఁ దర్పణ బలి యిద్ది
 తృప్తిసొందితె పితృతేవుఁడా నీవు
 తృప్తియయ్యెనే మార్పిచేవలర

* * *
 అనపోత నాథుండ సాంధ్రభూవిభుఁడ
 విజయ భార్యన రామ విభూత యతుఁడ
 పిల్లల మట్టి శ్రీ భేతాళ నాథ
 వంక పరంపరా భరణాయుతుండ
 దండ్రి నీయాజ్ఞ ను దలపెని కాత్రి

వెలిగందలనారయ

(సంగూరి నువ్వురావుగారు)

ఇకను భాగవతము నందలి యేకాదశాధ్యాయక స్కంధ
 ములను జూరించెను. క్షిప్రగంధభాగములఁ జోరవలెనే శ్రీ
 రామున కంకిత మొనరించెను. కాని కృత్యాదిని విషయము
 యొ జూసికొనలేదు.
 ఏకాదశాధ్యాయక స్కంధములు వెదగఁగలమునుకే
 భాగవతము చోర స్థ యాతనకేఁ జేయించ భాషాంతర
 మొనర్చినని కొండలును, పోతన్న చరణించిన పిమ్మట నా
 రెండుస్కంధములు బుచ్చపూలుగాఁగా నీకడే (వాసిన
 కొండలును వెదకవలెను. ఈగంధము సంతూర్ణముగా రదియించి
 యుండిన యెడల నది పోతన్న చీవకాలముతోనే యియ
 యుండుననెను కాని తరువాత కానేరదు. అట్లుయినయెడల
 క్షరఁడు తనగ్రంథాదిని పోతన్నచరణము, గ్రంథమునకుఁ గలి
 గిన నీలమును కర్పించయే యుండును. ఏకాదశమునకుఁగైవస నది
 చెప్పట కిష్టము లేకన్నను దనవంకవల్ల నాడుతనక వెప్పకొని
 యుండును. అట్లుగాక గద్దనవిభముగ జూసికొని నాయు
 నుండును.
 “ఇది శ్రీవేంకటేశ్వర కరణాకలిత కవిరాజిత్ర కేసన
 మంత్రిత్రుఁడ నువాసాంధీర్వ పోతనామాత్య క్రియశక్తి
 తెలిగుండల నారయ నామధేయ క్రమీకంఠైవ...”
 ఈగద్దనమునాడ నారయ పోతనామాత్యుని చీవకాల
 మునకే ప్రయోగింపఁద్రెయ్యంటి నీగ్రంథభాగము రచించె
 నని తోచుచున్నది. కాని యిట్లంటి కల్పదాళులు పాఠిట్లు
 నుచో కవివాసిన ఏకాదశాధ్యాయక స్కంధములు దొరికినవి.
 ఈకవి మత్స్యవరాహపురాణాది వెదకగ్రంథములకనియించిన
 వాఁడు. ఇమ్మమ్మెట్లు పురవాసి. ఇకను క్రమమున నర
 కృతులెన్నియును భాగవతము చదివి వ్రాసిన పిమ్మట పోతన్న
 యాత్మవ్యాఖ్యలెన్నియును వ్రాగెనును జూచి రాన కూడఁ
 బచ్చావ్రాతము నొంది భగవత్కృప లెచ్చెను. అతని గ్రంథ
 మును గూర్చి కొండలు నివ్యాధిగత లీ క్రిందియిచ్చి ప్రాయముల
 నిచ్చిరి.
 “పోతన్నరచియించినదిగాక మాక...”
 సాహిత్యవేదవర్షులిక
 Vol. II B. 75
 do do ము. మా. కా.

ఈయనపురి యభిప్రాయములు నటుండఁగాఁ బరిమిత
 పుటయన యింకొక మహద్భుత విషయము తెలియచున్నది.
 పోతనామాత్యుడే రచియించిన భాగవతము సంతూర్ణప్రతి
 దొడకు చున్నదని ఇది విశిష్టము. వెలిగందల నారాయణాది
 క్రియశక్తులకు దొరకని కప్పదెట్లు దొడకుచున్నది? నార
 యాదుల గ్రంథము లాయలబడినములతో నెత్తుములు కాఁ
 గా వారు పోతన్న భాగవతము కొలకు తెలుకగా నక్కడ
 దక్కడఁ జోయిన గ్రంథము దొరికియుండునా? అదియే మధ్య
 భాగములు పోఁగాఁ బూరించుకొనుచుకమ్మటకునే నార
 యపాఠిభటులకద్యములు కొన్ని పోలియున్నవా? అని నంది
 యుండును కలుగు చున్నది.
 పోతన్న రచియించిన భాగవతము క్రిమిభక్షితము
 కాఁగా నీ క్రిందివద్ద మివిధముగనుండి యుండును.
 ము. “ఇదికంఠైవ సకలములతో...నర్వభారముకొ ముడు
 ర్మదనంబు క్షుణ్ణంధ రాధినతులక మర్దింపి కంపాదులక

రాజరక్తము నందర్పణ మిచ్చివాడ
 భటులార రారందు వంతునంబు కండి
 అయ్యన వోలిలో నలరారుచున్న
 మెలూరు శేవుని మణిమండపమున
 విజయ కాననము స్థాపితమురండు
 కావకొండకును మార్గంబుదే మనకు

దుడినుట్లుకొ కదియించి కృష్ణుడనినఁ తుష్టాత్మకడెయిన్నువో
 యడు ప్రాణంబులు భూమి న బయ్యె...న...కుక్క...
 క. సర...యారకన్న...
 నది చెప్పకరా ద...ను...సా...ముడే
 బరికించి నీకుఁ జెప్పెద
 గర మొప్పుక భావికాల గతంబువరునక.
 వీనినాయాకపుటెట్లు పూరించికో వైవఁ జూపితిని.
 కావుననే పారికట్టువానికొప్పునుట చూడఁడు.
 కా. బంధుకప్రసవాదికర్త వదనక బ్రహ్మకునిక రామన్న
 ద్భంకుక వాయురూపువుక కలఁచి నివ్వకొట్టి మద్యాగ్ని
 భూ, తింధాత్రిన్నులియింప భాగవతము వేదాదేశవ్యావృత్త,
 స్కంధంబుక వెదగింతుఁ జూత్వకధిక స్కంధాను రూపం
 బుగక.
 ఈ “పూర్వకధికస్కంధాను రూపంబుగక” అనువా
 క్యమునకు శ్రీ ఉమాకాంతముగా రీతఁడు భాగవతమునంత
 యుఁ వెదగింపి యుండునియు శ్రీమూర్త్య నారాయణు
 లాశ్రయగాఁగ నారయగ్రంథ చార్యమొనరించి యనుటకు వీలు
 గాదున్నదని పరిపాసింపియు నర్థము చెప్పిరి. కాని పారికట్టు
 నర్థమునే వ్రాశుకొచ్చెను. పోతన్న కాలమునకే నారయ
 యేకాదశ స్కంధములు బ్రాహ్మ పోతన్న చరణానంత
 రము కిధిల గ్రంథమునే నారయ పూరించి యుండిన
 యెడల ప్రయోగకే యాతఁడు గద్దనమునక పోతన్న విషయ
 మంత గా వ్రాసి రా ను (ప్రియ కిమ్మండ ననియెడు.
 నారయ వ్రాసిన దానియందుఁ గొంతభాగము తాను న్యయ
 ముగ వ్రాసినవగుట సంతయు గురువునకే గట్టిన యందలి
 దొవములపొతన్నకే యనుకొందరిని తనపేర చెప్పకొనె
 ను. అట్లే పారికట్టుకు వాని యేకాదశాధ్యాయక స్కంధము
 లు “పూర్వకధికస్కంధాను రూపంబుగక” అనఁగ పోతన
 వ్రాసినదానితో క్రిమిభక్షితమై పోగాఁబోయినది తూరించుచు,
 పూర్వముగక జోయినది స్వయముగక వెదగించుచు, పోతన
 భాషాంతరము ననునదిచిత్తినది నర్థమునే వ్రాసెను.
 కావున మన పూర్వకపుట పుణ్యముకొరకు గ్రంథ
 ములు వ్రాసికొనుచు బొట్టులు కట్టెడు వాడవారు. వారు
 వ్రాసిన విషయముల నాలోచించి మనము నమస్కయము చేసి
 కొనవలసి యుండును. ఇప్పుడెక్కడి దొవములేదు. పోత
 న్ను గ్రంథము పురుగులు కొట్టితేలుగా నారయ పూరించెను.
 మఱి 10 సంకీర్ణముల కానంగతి యెఱుంగక నారయకు వొర
 కిన క్రమీయే పోతన్న వంకేమునావొకడఁ దీసికొని పారికట్టును
 బూరించి యుండును. పోతన్న వంకేఘట నారయ పూరించిన
 సంకీర్ణ దగ్ధరమున్న బమ్మెర, వెలిగందల ఇమ్మమ్మెట్లులతోఁ
 దెలియకుండునా? అని యెవ్వలెకఁ బ్రశ్నించవచ్చును. నార
 య పోతన్న వంకేఘటకడఁ బ్రతి వ్రాసికొని యుండవచ్చును.
 అతఁడు పూరించుటకే వ్రాసికొనెనని కాని పూరించుటకన్న
 దని కాని పారికట్టు తెలియక యాతఁడు వ్రాగఁగ వచ్చె
 వ్రాసి తీసికొనిపోయి యుండవచ్చును. నర్వభు సింగమనీకు
 భాగవతము పొదిం చుట నెబ మైసము కాకపోయి
 నను 1506 క్రీ. శా. నోరుగల్లు ప్రాంతము నురక్షితముగా
 తేకపాపుటకే గృహస్థులు గ్రంథములుకూడఁ కా తి తే
 యుండవచ్చును. ఇట్లు క్రిమిభక్షిత మైన గ్రంథము
 వొడికినది. పోతన్న యింటికడఁ గావచ్చును. మఱియొ
 వొకఁ గావచ్చును. క్రియశక్తుడైన వెలిగందల నారయ
 కదనున్న గ్రంథమే యెట్లు చెడిపోగా నరకుడు పూరిం
 నుకట్టుక పూర్వ మున్న మట్టుకు గ్రంథము వ్రాసికొందు ను
 పారికట్టుకాని యతని బండినులు కాని పోతన్నవ్రాసిన లే
 కాదక వ్యాదక స్కంధములు నారయకడనే వ్రాసి కొ
 యుండవచ్చును. నారయ పూరిణము క్రమీధము కాకమునా
 పారికట్టుకూడ వ్రాయుటకే వాకితవున నమకాతివలని న
 వేహింపవలసియున్నది. మొత్తముమీద పారికట్టు 1506
 ప్రాంతములవాడని ప్రస్తుతము సరాక్షేపముగాఁ తెల్పువలె
 ననుకొనినది.

జంఘాలకాస్త్రీ వ్రాసిన లేఖ యిడిగో చదువు చున్నాను:—

సాక్షి, జంఘాలగారు నమస్కారములు. "ఆంధ్ర మహిళాసభలో నన్నెక్కసారి యువస్థానింపు మని యా నభావార్థమని గొరగ నిట్లుచెప్పింది. 'సోదరిమణి లారా! ఏదైన నొక్క మహావ్యసన మిమ్మని మిత్ర సన్నుత గొరగ చెప్పింది. ప్రపంచమున నేవన్నవైనను మీ తల్లివారి జే. కావున మిమ్మును సన్నిహితుల చేపెదను. మీలో బాలికలు నూడ నెందరో యున్నారను. అందులన సాధ్య మగునంత రుకుర జేయు తేలుగు మాటలతోడ జేపెదను. ఇటువది ముప్పది సంవత్సరముల క్రిందట మనీయుక్త యూరిగో నే నొక్క యాంధ్రకాలరాసమహామణుని జూచితిని. ఆహా! కలువలవనము- నాత్యలవలము- మొలకలవలము గుంపు-కన్నుల వైకుంఠము! ఎందు సోదరిమణిల నొక్కసారి- కంటి చల జలలతో, నొడల ములులలతో- బంటి నెలనెలలతో- మోము కలకలలతో- గాఢాల నగలలతో- చంగుబట్టల పేజేపేజలతో- గాంతిరంగముల జలజలలతో- నొడలంతయు నొక్కటే కన్నులవలము, అనన్తంతయు నొక్కటే మనస్సులవలము, లా మనస్సులయూ నానందిస్తున్నావ మైనట్లు చూచుట నిర్దింది నది! స్త్రీలకంటె బాడదగిన పదార్థములు-చూచి యానం దింపదగిన పదార్థములు-నానందించి యానందించి యట్లే పర బ్రహ్మ మహిమనుసంధానమున మైమలుగుదగిన పదార్థము లు-జగతియం దెవ్వలనైన గలవా? మగువయే లేని యెడల నింక జగతియేమి? పూవులులేనిదే- మణులులేనిదే-మక్కలు లేని యాకసము - ప్రాణములేని కరీరము - అప్పటి స్త్రీల చక్కదనమును గమనించెదను. బంగారము వారి తన లతల నాక్రయించి పద్మపూర్ణమనునట్లు పట్టకపడినది. వజ్రములు కెంపులు వారికర్ణముల నాక్రయించి జీవకలహే జీత చిత్రముగ జగజలాడినది. చెట్లు సంవెగలు వారిజాణుకొప్పు లలలో జేరి బంధరమంబున పరామర్శల నొందినది. లత్రుకవారి నహాహులపదద్వంద్వసేన నొనర్చి ధన్యమై తరించినది. మా త్రికములు వారి నానాగ్రముల జేరి దంతకోభామందహా సాంధ్యమాలచే ద్విగుణీకృత తేజస్సుమలై వెలుగొందినది. సూర్యచంద్రులు-వారి ముంగురులే మహాభాగ్యము అని యెరు

కరిగెనెడల యొకశిలానగరము జేయవచ్చు బహిరంత దగ్గల వచ్చుట-పండు తెరిగింపిన ఏర్పాట్ల నొగ్గన యేర్పాటు మాడ బహిరంత జేయవ. సారిశట్టు ఖమ్మిమ్మట్టుమాడ బహిరంత దగ్గల. కావున బోకన్న కన్నక యొకశిలానగరము బాడని చెప్పవచ్చును. ఇతరుల బోకనానాగ్ర్య (నీయకాగ్ర్య)దే నజాగ్ర్యనే కాని కన తనదగ్గరకు కలగోరముల విజయముల చెప్పుకొనలేదు.

భాగ్యరథాలమున క్రిందిపక్షమునాన నారయ కేవలము పూరించెనెడల చెప్పక చెప్పకచెప్పింపు. మ. అని యారీతినియించి భాగ్యరథాలములందు మోతుండు నెక్కినంతయును-బ్రాహ్మణులను-త్రాహ్మణులను-ప్రేమంబునక బహ్మణ భూరి జీర్ణులు-కన్నక కన్నకలక భూమియందు-కాధన్యమై నది నాత్మయు-కేవలములకు-తొన్నకొలు నట్టిలగక-12-31

ఇట్లు నారయ పూరించెనెడల యొక ప్రజాగ నాత్మని కాని బోకన్న చెప్పవలెన యీ రెండు గుం ధములు బద్ధకముచే కన్నకలక-బంధియొచ్చు కలకు నూర బాసకదని కొందఱు అరుదు. బాసా జేర్చుకొని నింకనయిన భాగ్యరథము న్గుంధ మంధ్రభావ రహితంబున ననెనే కాని బంధము లేమియుండ జేయవచ్చును. ఏమాడక బాధకగ్గుంధంబుల జతకాక వివృతగ్గుంధంబుల కుత్సితగ్గుంధంబుల గన్నకలక-బంధముల వస్త్రగ్గుంధంబు మొ. కేవల నింకన్న బోకన్నలే నింక మిటులై బ్రాహ్మణులకే-కేవల బోకన్న వస్త్రగ్గుంధంబుల దొడదలలకే-కేవలములకే-నింకను బంధముల కలపుక కవులు వస్త్రగ్గుంధంబుల-బ్రాహ్మణుల కండు నింకనని ప్రభుకు ముగిలినో యుత్తమమమనో, బాధితికే-భాగ్యరథమున జగద్యంతర్యమి-మనవేద మవస్త్రాధమ నెక్కిందక తోచు చున్నది.

జేరి, తమకంటె జేదస్యంతములై నుప్రసన్నములై న వా ర్ మొగములకు నేవ యొనర్చుచుండిరి.

ఇప్పుడాసీలపు బంతులకొప్పులేని కొప్పులలో జేవ పూజా నిర్మాణములగు పూవుల ముడుపులేవి? మహానీయ కాంతి సముజ్జ్వలమలై న మగువల మొగములకు మంగళపు టారతు లిచ్చు మణిభవితకర్మతాటంకములేవి? సుధావించు నుందరము లగు నుత్తములుగల యడ్డబాసలేవి? మంగర లేవి? పదముల బారాణిపూతలేవి? ఏమియు లేవు. కొప్పు లకు బురుగుగా నిప్పుడు జడచుట్ట లవతరించినవి. బారీచెంబుల వలె- జంటల చుట్టలవలె- చిరుకొయ్యల దగ్గరించిన చుట్ట టుడుగల- సంత్రాంతి పిడుతలవలె- మాచేతుల బస్తాలవలె - బద్ధపూజామాలవలె - నీరణున్న తేనెపట్లవలె-జడలు వింత వింత యల్లికలుగలవై నెట్టివెట్టి యాకారములుగలవై యు న్నవి. ఈచుట్ట మొదలేనుగు మెలికవలకు-గల యన్ని విధము లగు నల్లికలుగలవై యున్నవి. అట్టి వింతవింత చుట్ట లవత రించినవి. ఈకుక్క పీచుడు జడవిగింపులలో, ముచ్చెనగుంట లోను దాని ప్రక్కలనున్న నూనూగు వెండునల ముద్దుముద్దు సింగారమంతయు ధ్వస్తమై యూడిపోవుట, యచ్చటి మృదుల మృదులమగు చవ్వులు లోని నరములలో గూడలై కెగసి నచుట్ట, మొగము క్రిందికి వంగుట-బ్రాణము వైకేబోయి నట్లుండుట, ఇంకను, విగింపు చాలదని మీరు గొణగుకొను ట, జడలైన వారు ప్రేమలంటలచే నులుకుకొనుట, ఇవి యన్నియు మీరక ప్రతిదినము స్వానుభవములూ నున్న యంత ములు. కావున విస్తరింప నక్కఱలేదు. నవనాగరక నైపథ్య రచనా కావన కోశ మట్లు చెప్పుచున్నది కాబోలు! ఈజడ చుట్టలవై- మొగలిపూవులు మాటు-సంపంగిపూవులు గాటు- మట్టిపూవులు మా గుడు వాసన - గులాబి పువ్వులు గుల్లబారు-నవలంబిపూవు చీడర-కావున గాడిదపుర బుప్ప ములు-జర్మనీవారి ప్రాస్తువారి నిరుపయోగములని పెంట వై- బాజువైచిన-దిట్ట-మాతన- స్పృశింపగూడని- కాగిదము లతో- గట్టిన పువ్వుములు-కవములమీది గుడ్డలకు రంగులు వైచి కట్టినపూవులు- నిర్దంధములు-దుర్దంధములు-నిస్సారములు నిస్తేజస్సుములు - నిర్లలితములగునని - ఇనుపనూదులతో కి టగు పెంటలు న్నరులలో, మీరలలవై నవతరించినవి! ఆహా! పువ్వుములు చేసికొన్న మహద్భవ మెంతో మీరు చేసికొన్న దురదృష్ట మంతకంటె నెక్కువదికదా! ననంతుడిచ్చిన ప్రస కములకంటె, ప్రాస్తువారి ప్రసవము లెక్కువ సారధంతము లని ధరించితిరా? కోభావంతములని ధరించితిరా? జగతీనాథుని సృష్టిలోని పువ్వుములు జర్మనీవారి కృత్రిమకు మ మ ము ల పాటివైనను గాకపోయెనా? ఆహా! మీకర్ణములు ఆలంకార కోభాదరద్రాణములై యున్నవే! చిన్న మెత్తు మవల్ల ముత్యు, చీమలయంత ముత్యములేదు. మీలో గొండలకు మెలుగు వికృతములై మున్నట్లున్నవి. విగిరినవారికే గుట్టుయిన నున్న వో లేవో తెలియదు. ఇక మీనాసికలు స్వభావోక్త కవి త్యమువలె నున్న పువ్వుట్లున్నవి- అడ్డ బాస లంతరించినవి. ముక్కుపుడకలు మాలబడినవి. మంగరలు మోటులై మా సలాచుడినవి. ఇకమీ మెడలలో- నయ్యయ్య- శ్రీరామ రక్ష శ్రీరామరక్ష శ్రీరామరక్ష! కాంతమ పాపమ-కాంతమ పాపమ- పుణ్యశ్రీలై న మీమెడలలో-బ్రాహ్మణ మహాచారి ర్వాదపునోదములతో- మంగళవాద్యమోమములతో-బుప్ప లాబాతులు వృక్షలతో-వృద్ధపూర్వ మహాసిలు చల్లని చేతు లతోను స్పృశింపబడి కల్యాణసమయమున గట్టుచుడిన కుత్తి కంటులేవి? బొట్టువెట్టెలలో బాజువైచినారు కాబోలు! నితే పమునంటికట్టు పట్టు బిడింపు గల పూర్వపు రవికలను దాసివాం ద్రకో ముష్టివాంద్రకో యిచ్చి వట్టి పనికిమాలిన బాకెట్లను ధరిం చితిరా! గానలా! Frock లా! Taling Collar లా! Safety pin లా! మేకోర్కా! బూటా! Cuff లా! బింటలా! వహన్యా! అమ్మా మీరు- అమ్మామీరు-అమ్మామీరు- ఆంధ్ర బాలిస్త్రీలేనా? నవనాగరకతామహాత్య మంధ్రబాలిస్త్రీభరికి మిమ్మంతమార మీడ్పివై చినది! ఈచుట్టలతో నీవటాటోపముల తో, నీ పటకాలతో, నీ పింజలతో, నీ ముడుతలతో, నీ వెనుక ముం దెత్తుల పొంకములతో, మీరు దొరసానుల మైతి మనుకొను చున్నారు కాబోలు! మీ యనుకరణమును గాంచి-మీనటన మును జూచి-మీ యభినయము నవలొకించి - యాంధ్ర య నీమంతు లెంత నవ్వుచున్నారో మీరెఱుంగుదురా? మీరట్లులు ధరించిన-మీ యవ్యవస్థాధరించిన- మీ పూర్వులగు నయంధుల చంద్రమత్యాది మహా పతివ్రతలు ధరించినట్లు చెప్పుచుడిన-మన దేశమున కనువైన-మనజాతికిసరిపోయిన-క్రమ్యుడలకు మిగుల క్రమ్యుడలయైన-గాలితాటకు కనువైన-కట్టుకొనుటకు మిగుల

నులులైన-వన్నెబాధ కలగగనే యూడదీయుట కంత కంటె నులులైన - నంకానక్రమముగా- జీరకాలాగములైన మన దుస్తులను-వానివిలువ నెఱుంగక - వాని యుపయోగమును తెలియకాలక - వాని సౌందర్యమును గుర్తెఱుంగక-తృణప్రా యముగా విసరించివారు. మంచియూపములు చెడినవి. మారు యూపములు రాలేదు. మధ్యమున నందున కిండునకు జెడి ప్రలా డుచున్నారు. ఆహాహా! ఈబాత్తములవయస లేమి? ఈగుండు నూదుల ముండకంపలేమి? ఆ ప్రక్క మంగలిపొదుల మూ తులలో- గొలుతులేమి? అయ్యయ్య! ఈస్త్రీ స్తవమనులేమి! ఆ మొగములమీద కారదాధ్రకలములవలె దుప్పికవలె శ్వేత పుడాగులేమి? (Face-powder - అని సభలో గుసగుసలు) మగవాండ్రాడు వేసుములు వేసినప్పుడైన నింత లూడిద లూసికొనరే!

సోదరిమణిలారా! మీరందఱు పడుచున్నాండ్రకదా! అప్పుడే మీరలలకు నజప్రారంభించిన దేమి! నా రీ మ రల్లలారా! కారణమేవో యూహించితిరా? కోజ నృద్ధికి-మార్గమునకు - నొత్తునకు- నెగిగిగ్గు ము నకు మీరు తలలకు రాచికోనుచున్న కేశసంకర్షనీ తైలములు, వ్దం తలరంజనీ తైలములు మొదలగునవి మిమ్ము మీయవ్యలకం టె- బెద్దవారిని జేసినవి. కాంతల సనాజ భూషణము - సౌం దర్య ప్రాథమిక స్థావరము-సౌభాగ్యవిజ్ఞానము - సర్వదేశములం దు-సర్వజాతులందుగూడ కోజ బంధమే కాదా! అయ్యయ్య! అట్టి మీ కేశములు పలుచబడినవి. పటిమ నప్పినవి. పలితము లగుచున్నవి. బట్టల భాగ్యహీనతకై పరుగెత్తుచున్నవి. ఇంక నైన గేజ సౌందర్య వివాళములకు తైలములను చుటికి కుం డలలో బాజుబోయిరా! ఆదేమి-ఆదేమి! వింతవాసనలు కొ ట్టుచున్నవే - (Scents, scents అని సభలో గుసగుస లు) మీదుస్తులనుండి-మీరల వెండుకులనుండి- విలక్షణ వాస నలు కొట్టుచున్నవే! మీరు రాచికోనిన కేశవర్ణస్వాది తైలము లలోని యత్తయవసన యెగిరిపోయి దానిలో- గలిసిన యాముదపు వాసన మిగిలియున్నది. అది మెత్తచే ననిర్వర్తన మైన పూర్వజన్మ ప్రారబ్ధవాసన నతిక్రమించినది. మీరు దుస్తు లవై- జీలుకరించుకొన్న (Scents) లోని లభ్యమైన పువ్వు సారధ మెగిరిపోయినది. Alcohol వాసన మిగిలినది. మేలె గిరిపోవుట కీడు నిలువబడుట యాచారమే కాదా! అవిరియె నీరెగిరి పోవుచున్నది. బురద మిరులుచున్నది. ప్రాణము పో వుచున్నది - దేహము మిరులుచున్నది. దీప మాంబోవుచున్నది కత్తి దుర్వాసనతో మిరులుచున్నది.

సోదరిమణిలారా! మహాబట్టి పూజా సమయమున మీరు మెడలకు- జేదులకు రాచికోనవలసిన చందము కంటె ను, సాలగ్రామ తీర్థ పాన సమయమున- దీసికొని కొప్పులలో- తెట్టుకొనవలసిన తులసీ పల్లవములకంటెను, ప్రసాద స్వీకరణా ర్థ సమయమున- బరిగ్రహించి కనులందు-తెట్టుకొనవలసిన శ్రీ సాదరణువు కంటెను, నీయాబ్రాహ్మరీ యాముదపు కంపులు కొట్టు నీ పెంటులీ తైలములు ప్రాణరక్తము సమర్థములని చిత్రావదకపటిష్ఠముల ని యెంచితిరా! ఎంత వెట్టిపడు చున్నారు?

క్రిమతులారా! మీరు మతేయిక్క- యంకమును జే పెదను. అది మీరు బొత్తిగా నివ్వము కాదేమో కోపపడకు కద! (No. No అని సభలో కేక) అమ్మా No. No అనుట యెందుకు? లే దనరాదా? నేనాంధ్రుడను. అమ్మా! నీవాంధ్రకాంతవు. నే నాంధ్రమున మాటలాడుచున్నాను. అంత ని ధిలేని యప్పుడు - తగినమాట దొరకనప్పుడు - తాత్కాలిక ముగా నుద్ధించినమాటకు- దగినంత యర్థ కత్తి తేనెపు దిగ్గి నుమాట యుండనే యున్నది. దాని నుపయోగింప నేరదున్ను. అంతేకాని లేదన్నమాట కాంగ్లేయ పర్యాయ పదమే! మన కు బుద్ధిలేదు. పూర్వాచార పరాయణుల లేదు. దేశీయ విద్యా భిమానములేదు. బోధితములేదు. పూర్వ మహాజనగౌరవములేదు. మనదేశపుది-మనజాతిది-మనది-యన్న యభిమానమే లేదు. ఒక రుచెప్పినయెడల విననోర్చులేదు. అది యున్నయెడల నాచరించుటకు నేర్చులేదు. అమ్మా! పుట్టినది మొదలుకొని యన్ని లేదులతో నిరాపూటముగా నేకచ్ఛత్రముగా మెలగిన మన లో లేదన్నమాట నాకు- గ్రోత్రయా? నీకు- గ్రోత్రయా? నీ వది యనదగదా? నేనది వినదగదా? లేదు లేదు. ముమ్మాటికి లేదుగద - మీకు-గోపము లేకపోవుటయే స్థిరముగద! అటు లైనక జేపెదను. ప్రతిదినమును బాచుచున్న భర్తలను జూచునప్పుడు కాని, యాతనితో మాటలాడునప్పుడు కాని, మీ పూర్వకాంత లోక విలక్షణమగు జంబునకు- గాసంత తొట్టు పాటునకు-రవంత తడ-బాటు-కధీనలై యుండెడివారు. ఇప్పు

జి మాసోదరి మణుల - యెట్టి పరపురుషులను కాచినప్పుడు - వారిలో సంతోషపడవలసివచ్చినప్పుడు - నట్టికొండు, వెనుకపాటు, కోసం చూచునట్లే ప్రవర్తించుచున్నారు. అట్టి సమయములందు మీబుగ్గులపై రవంత యెటువైన నెక్కలన్నవి. కన్నులపై కాసంతయైన వ్రాలకున్నవి. వేహ నుట్టె యిటుమంతయైన సంతోషింపకున్నది. మనస్సుపై మర్యాదకైన నొత్తిలకున్నది. గానిచే గదలు గులాబితీగల కొంపము నుండి యెట్లనిమొగ్గ డబ్బులును ను బికి తల నూపింట్లు-కరడుల చేర గదలుచున్న నీటికొండనుండి యెట్లగలవ యాద్యచ్ఛికముగా మోమెత్తినట్లు - విలక్షణ కాంతి సంపత్తితో మిశ్రమై యంతలో నెటువెక్కువన్నవి కదా! ఆడువారికి తేడినల వైదాడి వెడలు చేరకు కన్నులకంటే దలలపై నీలపు యుం గరాల సొంపపు సొంపువెంపులకంటే నవ్వుచే పరిమళోన్ముఖముగా బ్రభవించుచున్న బంగారు కేతకి వంటి యెడలిరంగు కంటే బర తురు వదర్శనమున సాధ్యమైన దొట్టుపాటున మనస్సునుండి చెక్కుల తుదలవ జిక్కసారి మెజిన కెంపు బొజ్జపుడే - అది యే యాడుదానికి సొందర్యులకాగ్రగణ్యము. అదియే కాంతాకాంతత్వమున కంతకును మూలకం దము. అవయవములలోకంటే నవయవముల Expression లో నే మహాసొందర్య మున్నది. సాధ్యమైనట్లు సొందర్యమే సమస్తసొందర్యపరమావధి. అట్టిది మీరు తేకపోవుటవలన-మీరు నీరు దిగిన హారములవలె నున్నారు. ప్రాయశఃమగా బురుషులతో గలసిమెలసి తిరుగుచుండుటచేతను, నిర్మలిగా సభలలో నుపస్థానించుటచేతను, గాఢోలు మీ చూపుటల రవంత డెట్లతనము, బింకము, నిలకడ, యెదురెత్తుకూడ సంభవించినట్లున్నది. రవంత నిర్మల్యము, తగుమాత్రము నిర్మల్యము, మోతాడైన మగతనముకూడ మీమోములం వగవచున్నది. సొందర్యులకు లగు సోదరిమణులారా! ఇదన్నిటి నగలక్షణములు మాత్ర మభివృద్ధి నొందింపవలెను. ఇప్పుటి కే నుతిమించి నట్లున్నది - పాకము ముదిరినట్లున్నది. పురుషులను మాత్రము మీరెన్నడు ననుకరింపవలదు. అడంగి పెద్దమనుజుల మీరెట్లు వెకవెకలాడెదరో మగంగు వెట్లమనుజుల మీ పురుషులట్లు వెకవెకలాడెదరు. అదిగాక ముట్టియొక్క యుభద్రన మేమనగా- మగవారివలె మాటలాడి ప్రవర్తించి, తుసాకిపట్టి వేటకుఁబోయి-కత్తిపట్టి యుద్ధమునకు పోయిన కాంతకు మూఁటిమీద మీసములు పదునాల్గు సంవత్సరములలో నిద్రించు నని పెద్దలభిప్రాయపడియున్నారు. శ్రీ పురుష ధేద మేమో విశేష మనుకొనుచున్నారు కాఁబోలు. రెండు తత్త్వములగుండ నొక్కమండనే యుంటియున్నవి. మూలఁ బురుషు లెందఱో శ్రీలయ శ్రీమతులలో-సౌభాగ్యవతులలో-ద్రాపి గంగా భాగిరథులలో- జేరనే చేరినారు. మీరు పురుషులకంటే నెక్కువ బుద్ధిగలిగి ప్రవర్తించి మీశ్రీత్వమును నిలవఁజెల్లకొనుడు. తల్లూరా! మీ జన్మమే సర్వజన్మములలో సార్థకతమైనది. ఎన్నటికైన-సృష్టిలో-నేడేవిత్తన-మోక్ష నిక్షేప లాభ ముండునెడల నది తప్పక యాడుదానికే-నిశ్చయము. నానక నట్లు లేటి పాటఁజాచెదరేమి?

కాని, సోదరిమణులారా! మీలో నొక్కరైన-తెక్కరైన-నొక్కరైన గనుఁ గాటుకను ధరింప లేదేమి? కాటుక వలన గన్నులు మోటు లగు నని మానివైచితిరా? కాటుక, సౌభాగ్యులకుఁబాటు కాదని మానివైచితిరా? కాటుక కన్నులు సొందర్యవంతములు కావని మానివైచితిరా? కాటుకవలన శీత్రదృష్టి చెడు నని మానివైచితిరా? ఏల మానివైచితిరా? మిమ్ముగ గన్నవారు, నారిని గన్నవారు-దాని నుపయోగింపగ, మీరు వారికంటే బుద్ధివతుల మని విద్యావతుల మని మానివైచితిరా? బుద్ధివతులు విద్యావతు లగునెడల మానియే యుండలే? మీలో భాగ్యవతు లెంతఱో లేరు. అట్టి మీరందఱి జింటియొద్ద నుండునీవలసిన వారే కదా! భాగ్యవతులు వంట వారందఱి యుప్రయోజకతలచే, నవకతక చర్యలచే, నెంతవాధ పడుచున్నారో భాగ్యవతులకే యెఱుక. రుచివంతములగు భిక్ష్యుములు భోజ్యములు వంటవారందఱవలన లభింపకపోవుట వలన వారే వండుకొనుచున్నారు-వండుకొననిండు. అని మంచి జే. సక్రవర్తిభార్యయైనను వంటనేర్చి యుండవలసినజే. ఎవరి భర్తలకు పిల్లలకు వారు వండిపెట్టుకొనుటలో నున్న పచన పరిశుద్ధి-సాకారవి-వృద్ధులనుసంతుష్టి-యంత యని చెప్పవచ్చునా? పొగముక్కులలో దూర పిడుక నిప్పు వేడిమి కొడలుగ్రాగ నుష్ణముచే గన్నులు భగ్గునమండి, నీరు గాలు, మీరు వండుకొనుచున్నారు కదా! అట్టి మీరెల్లలలోని వేడిమి తగ్గించుటకు గంటిమంటలను నూరించుటకు, దృష్టిని సర్వదా బాగు పఱచుటకు మీ పూర్వులు మీ కంజనధారణమును బోధింప,

ఆబోధమును గుంటఁజెట్టి గంటవాయించితిరా? సుందెడేసి తలవెండ్రుకలున్న మీరు నిత్యము శీతోదకమునఁ బ్రాతస్నానము చేయుటకు వీలులే దయ్యెను. కాటుక నే ధరింపకుండునెడల మీ మెదల్లెట్లు చల్లబడు ననుకొంటిరా? మీ కను లెట్లు నిర్మలము లగు ననుకొంటిరా? కలి వెంచువారలు కదా మీ కనులకు దృష్టి-శక్తి-యెట్లు దృఢముగా నిలవఁబడు ననుకొంటిరా? ఈమాత్రమైన గ్రహించుకొనకపోయితిరే? నాటకము లవ్రాసినవారు. నవలలు వ్రాసినవారు. అలంకారముగను, నక్షరక్షుకచుగిగను మీ వారేర్పఱచిన యంజనమును నిరాకరించుట తప్పు తప్పు.

మీలో నెందఱో చెవులనుబట్టి ముందునకు లాగుచున్న చత్వారపుకోళ్లు-గడమిండి సానులవలె ముక్కులపై నూగులాడుచున్న Pinhay లు, నొంటికంటి యద్దములు- మీ ప్రాప్త్య దృష్టి-దీర్ఘ దృష్టి-అప్రదృష్టి - ధోషించుచుండుటలేదా? మీకన్నులలో జెమటలేకున్న జే. కచ్చికలవలె జెడవెడలాడుచున్నట్లున్నవే - వానికి జీవజలముగూడ సిద్ధించుచున్నదే? ఆపట్లు దిగిమెక్కినట్లు- మీయాపుతే ప్రకటించుచున్నవి కదా! మీరు ప్రతిదినము కాటుక నే ధరించునెడల మీ కీవాధ లంఘనా? Earnes & co కి profits ఉండునా? అమ్మా! మీరు-అమ్మమీరు-నున్న పుగుండలాగున - నమ్మమీరు - అంత Face powder ను బులిమికొంటిరా? రవంతపపు రాచివినలేక పోయితిరా? పసపుకంటే మొగముమీది మెటివల నట్టే హరింపఁగలది వేజమున్నదా - పసపుకంటే మంచి Disinfectant తోమలభించునా! మహామారికా బీజముల నయినను బసపు చంపఁగలదని వినియుండరా? అట్టి పసపునకు - సౌభాగ్యమునకుఁ బ్రాణమైన పసపునకు - వంటమండలంఁజేకాని మీదదనములందుగతి లేక పోయినా! అదికాక, పర్వ కాలవనక, శీతకాలవనక, తేమలో, బురదలో, నీటిలో, నింటి సంబంధములగు పసులు చేసికొనవలసిన మీరు - నీరు నెత్తికెక్కకుండ - బాదములకు, నొడళ్లకు, మొగములకు, జిలకరించిన బిందువుల రూపముగాఁ దలలకు, బసపును మీనా రుపయోగించుకొనుడని చెప్పు, నది మానివైచి, నీరు నెత్తి కెక్క Bronchitis Asthma, Nasal Catarsh, Influenza మొదలగు క్షేమ్య వారవ్యాధుల, నజాగ్ర ప్రవర్తనమువలనఁ జెచ్చుకొని మీరు బాధపడి మీభర్తలను బాధించుట న్యాయమా! (అటులైన విరంతువులకూడ బసపు రాచివినవలయును గాఁబోలు నని కేక) అమ్మా! బుద్ధివంతురాలవు - బుధాస్పతికై పెద్ద యక్కగారు. విరంతువున కేక భుక్తి దీక్షచే-నే దినపుడేమ యాదినమే హరించుచున్నది యెఱుంగవు కాఁబోలు. అది కాక, ఏకాదశ్యపవాసములవలన - చాత్తుర్మాసాగ్రేవ వ్రత దీక్షవలన - ఋషి పంచమ్యులుగ నోములలోని ఆనేక దినోపవాసములవలన-నొడలి రక్తమాంసములే హరించుచున్నవి తంతువునకు బసపు బూతలే. అమ్మా నీవుకూడ నట్లావరించుట కిష్టపడితివేని పసపురాచివిన నక్కఱలేదులే!

అయ్యయ్యా! అనునా శిరోమణులారా! మీయవలగ్నముల కొద్దాఁజూచులే లేచేమి? అని యేల తిసివైచినారు! ననునకును బింకమును సమకూర్చు సమర్థత గల సాధనములే సాగఁదొలిగారే? నీరు చేదుకొనుటలో - నుంకించి బిందెములు బాజములు కెత్తుకొనుటలో - బదనెక్కువగాగ మెత్తఁబడి చలిమిడికానున్న యన్నపుఁ గుండికలను గూరుచుండయే జొరకొంది దింపుటలో-నడుములు వెజకపండ - ప్రేగుజెడరకుండ-జననకోశమునకు స్థానచలనము కలగకుండ, నొద్దాణములు మీకంగరక్షతై - యలంకారములకై - యవలగ్న బంధములుగా, నాదిక క్షినుండి యేర్పాటుయి యాచరణములో నుండగ మీరిట్లు వానినివర్ధించుట బుద్ధిలక్షణమా? మీశ్రేయమే మీరెఱుంగకుండఁ బ్రవర్తించుచున్నారే? ఎంతవని చేయుచున్నారు! చిలకకొయ్యలఁ దగిల్చిన యెద్దాణము లిప్పుడైన మొలలకుఁ దగిల్చికొనుడు - నడుములు పెరుగనియకుడు. నేనీకము నీలు నేయకుడు.

వెవునచేతిలోనున్న సృష్టితంత్రమంతయు మీగర్భ గోళమునందుండుటచే మీరే ధూళిక జేవతలు. మీసాధ్యపరిత్యాగమంతని మేదిని లేనేలేదు. పురుషుఁడు వట్టిమొజుకు నిర్మయుఁడు. అట్టియ నాంధ్రాణుపటతాతి పంకిలాత్మ్యుఁడు. అట్టి మొజుడు మీ దయావర్ణమునఁ జిగిల్చినాడు. అట్టి సానాణుడు మీ విద్యుచ్ఛక్తి వేడిమిని గరగినాడు. అట్టి సోదరభూతల ధురీణుడు మీ భక్తి భావాది మహిమనుజూచి స్వార్థ త్యాగి యగుచున్నాడు. అహోహా! గర్భధారణమైన నీమృతు-గర్భభ్రతేజమును భరించుటలో-నహించుటలో - సంరక్షించుటలో-

నభివృద్ధి నొందించుటలో - సకాలమునఁ ద్రేణము నవతరింపఁజేయుటలో- మీరు పసు మహాక్షేణములో-మీరు పొండు మనస్తాపములో-మీ రగవళు సాధ్యపరిత్యాగ మహా మహిమ ములో-లక్ష్యంజేమైన-నీ పాదు మగలోకమునకుఁ దెలియునా? అదియొక్క భగవంతునికే తెలియఁదగినది. పురుషులకంటే జననలోక మొక్కటి వికాశకరమగునుండుటచేతఁ దత్సంబంధము లగు నెన్ని వ్యాధులలో మీ రధిప లగుచున్నారు. వారహారా! వాని మూలమున నంత మొందుచున్నారు. ఆరోగముల నన్నిటిని మూలచ్ఛేదన మొనర్చుటకు రెండుయూడు సాధనములను జెప్పెదను. అవియే వో తెలిసికొనురా? (అధ్యంతరమేమి యనుకలలు)

సోదరిమణులారా! నేను నయగుమీజీవవాడ నగుటచేత నుదేయములను సోదరిమణులుగా భావించువాడ నగుటచేతను - నే శ్రీ పులి బొట్ట మాంట బ గారి శో, నే శ్రీమతి బామమంబగారిశో యామవలసిన యగ్రాసనాధిపత్వగౌరవమును నాకు మీరు కటాక్షించినారు. నన్ను మీ యంబలలో నొక్కరినిగాఁ జేసికొనెనుండుట మిగులఁ గృతజ్ఞుఁడను. సిగ్గుపడకుండ నేను జెప్పుమాటలను, సిగ్గుపడకుండ మీరును వివలయును. మీ యామపిల్ల లీడేజినప్పుడు తన్నునీదే స్వభావజ్ఞానసూక్ష్మతచేత, మీరు కొన్ని యసందర్భవర్తల నాచరించుచున్నారు. అమ్మాయి సమర్థాదినసంగతి కన్నయ్యయ్యకుఁ దెలియకుండనే - యంగలి పెద్దయ్యకు ముందుగాఁ దెలియుచున్నది. అంగ డూరెరిపోవ బాకాపట్టునున్నాడు. ఇరుగింటి మచ్చలకల్లలందఱు వడ్డనలు మానివంటలు మాని-తా మెన్న డెఱుగనివానలె-నీ నేడుకను నాడవచ్చునున్నారు. ఇంతలోఁ బంచాంగపుఁగట్టతోఁ బురోహితుఁడు కాలాచ్యుతాది గ్రంథములతో - మారీలోని ముగ్గులు జ్యోతిషికులు-శిష్యులతో వేంచేసి, నక్షత్రదోషమును కకలకలములకొండ చెప్పించుచున్నారు. మఱాపువాల్చిన్నాల్చి ప్రాయశులతో జ్ఞాబుజ్జ్ఞులు వ్యూహినుచున్నారు. ఇంతలోఁ బసపుగొమ్ము కట్టిన శోటిలో-నడ్డు గాఁబోలు-నిల్లదట దంపుచున్నారు. ముంగిటిలో మంగళ్ల రమ్మవోళ్లు రణగుణ మహాధ్వనులచే జలరేగుచున్నవి. పూర్వ సుచానినల పాటలు వాడ వాడ నెరుగఁజెల్లుచున్నవి. ఈపాటలకు భయపడి కాఁబోలు వీధిలోని కుక్కలు మోజులు మింటికెత్తి మొట్టో మొట్టో యని యజుచుచు నిక్కడి నదుర్రవార్తను స్వర్ణలోకమునకు Wireless telegraphy గాఁ బంపుచున్నవి. ఇది యొక్క దురాచారమేకాని దీనినిగూర్చి యిప్పుడు చెప్పవలయునని నాయభిప్రాయముకాదు. చెప్పఁదలచిన జేమనగా:- సమర్థులందఱును పాతుగిండ్లవారును నెన్ని భిక్ష్యుములు తెచ్చి సమర్థులెడ్లహారునకు పెట్టు దురాచారము మహాదురాచారము. ఈ దురాచారము చేతనే శ్రీ వ్యాధులలో నూటి రెంబదివఱకు గలుగుచున్నది. అమాఁడుదినముల నతిపథ్యవస్త్ర భక్షణమున వెడలఁ బుచ్చవలయును. సమర్థులెడ్లకూఁతు గర్భకోశమున వారము మిగుల హెచ్చుగా నుండును. Windy Substances యేమియు నామె కీయఁదగదు-పసపు చేసిన పులగము - నేయి, వేడితిర్గులు - ఈ మాటికంటే నాల్గవ వస్త్ర వీయఁదగదు. అజ్జతచే నవధ్యవస్త్ర భక్షణ మేమాత్ర మొనర్చినను ఋతుకుల, వంధ్యాత్వము, Hystria నూతిక మొదలగు వ్యాధు లప్పుడే యుండును. అవ్యాధులు ద్విగుణములై త్రిగుణములై కతగుణములై బ్రదికి యున్నన్ని నాళ్లు వేధించివేధించి తుదకవియే చంపును. ఋతుదినములు వారవ్యాధి దినములని మీకుఁ జూపుట కొక్కసంగతిని మాత్రమే చెప్పెదను. సోదరిమణులారా! మీరు నర్వసాధారణముగా ఋతుస్వాన మొనర్చిన దినమున-నూ డిలో దూరమెక్కింపఁగూడదనియఁ-గ త్రిసిటతోఁ గూరలు తరుగరాదనియు-నాచార మున్నదని యెఱుఁగుదురా! (అ.అ. అనుకలలు) కత్తిసిటచే వ్రలు ప్రయాదవకమునఁ దెగినఁగాని, నూడి మొన వ్రేలికొనను శ్రుచ్చుకొనియొక్క రక్తలిరుచైనఁ జిమ్మనఁగాని వారము హెచ్చయి ప్రాణానాయ దశవఱకుఁ దెచ్చు నేమాయని మీ పెద్ద లట్టి పదాచారమును స్థాపించినారు. కావున ఋతుమతికి సర్వకాలములందు పథ్యమే. అందులోఁ బ్రథమ ఋతుమతికి వేఱ చెప్పనీలే ముట్టియొక్క సాధనము చెప్పెదను. సౌభాగ్యవతులారా! మీరు గర్భము నిలిచినదని నమృతము గలిగినవెంటనే-మీ భర్తల ను సమాపింపవలదు. పృథక్పృథక్తలచే పండుకొనుడు. అమ్మా! ఏమో గొణగుకొనుచున్నారే? (ఏమియు లేదను కలలు- చివర బల్లమిండి నుండి-ఈబుద్ధి పురుషులకేల యుండరాదు? అని యన్నవముగ మెల్లగ నొక్క గునగును) అమ్మా! ఏడియో యా కడపటి బల్లమిండి కాంత యనుచున్నది. నాకు బాగుగా వివరబడలేదు. వినబడని మాటనుగూర్చి నే నెట్లు వివరింపఁగలను? పోండు. అట్లు మీరు దీక్షతో నొనర్చిన యెవల తునుచు

The League of Nations.

International Court of Justice.

Protocol Approved.

(REUTER'S.)

LONDON, December 15.

The Geneva Council of the League has approved the protocol voted by the Assembly, establishing a permanent International Court of Justice. The protocol includes a clause by which the signatories may declare the jurisdiction of the Court immediately compulsory on certain legal questions.

The Council adopted the report establishing an International Commission to institute the scheme of International credits to allow the impoverished nations to procure the necessary resources.

White Slave Conventions.

GENEVA.—The Assembly has passed a resolution inviting the Governments immediately to enforce the White Slave Conventions of 1904 and 1910 and to send representatives to the International Conference which is meeting shortly for the purpose of arranging joint actions.

The Administrative Council.

India's Representation.

LONDON, December 15.

GENEVA.—The Assembly of the League considered India's request for representation on the Administrative Council of International Labour Bureau. Sir William Meyer stated India's reasons for desiring representation and Sir Ali Imam reinforced Sir W. Meyer's arguments. The Assembly unanimously endorsed the views of the Commission which reported on the subject that the Assembly was not competent to decide the matter which could be determined only by the Council of the League.

East Persian Administration.

Mr. Churchill in Commons.

LONDON, November 15.

Replying in Commons to Com. Kenworthy and others Mr. W. Churchill said, he was not in a position to furnish details, with regard to the East Persian Expedition as the Government of India administered and controlled the force. He admitted that the British Government bore the whole of the cost. He doubted whether it would be possible to disentangle sums disbursed by the Government of India from accounts of all forces the Government of India maintained in different theatres. Referring to the press statement that hundred millions were involved, Mr. Churchill declared that the figure was absolutely absurd. He reiterated that the actual cost of this force and of the South Persian Force during the present year had been two millions sterling to which three millions sterling had been added according to the bills from the Government of India, thus making total five millions instead of hundred millions.

Empire Exhibition Bill.

LONDON, December 15.

Commons passed the third reading of the Empire Exhibition Bill and the Roads Bill containing all new motor taxation.

The Grecian Situation.

Constantine Arrives.

LONDON, December 15.

VENICE.—The Ex-King Constantine has arrived.

French Territorial Army.

Military Service Bill in Chamber.

LONDON, December 15.

PARIS.—The Military Service Bill has been laid on the table in the Chamber. It fixes the period of military service at thirty years, including a year and half with the colours and eighteen and half in reserve followed by ten years in the Territorial Army.

THE IRISH SITUATION.

Auxiliary Police.

Conduct not Censured.

LONDON, December 15.

In Commons, Mr. Denis Henry stated that the Auxiliary Police had moved from Cork City to West Cork District but the suggestion that military authorities had censured them for their conduct was unfounded.

PUBLIC ACCOUNTS COMMITTEE.

Fourth Report.

Economy Urged.

LONDON, December 15.

The fourth report of the Committee of Public Accounts says that the necessity for economy in every department of public life if national bankruptcy is to be avoided is not yet sufficiently recognised. The report points out that the nation's former wide margin of taxable capacity has disappeared. The report insists upon the necessity for the heads of departments co-operating in careful spending of public funds.

Cable Traffic.

New Cable Between Madras and Singapore.

LONDON, December 15.

At the annual meeting of the Eastern Extension Telegraph Company, Sir Denison Reeder presiding said that an additional cable of large carrying capacity which the Company had arranged to lay between Madras and Singapore, was now being manufactured and he expected that it would be laid and opened for traffic early in 1921.

Naval Building Programmes.

American Senator's Proposal.

Mr. Daniels Disagrees.

(REUTER'S.)

LONDON, December 14.

WASHINGTON.—In the Senate, Senator Borah introduced a resolution requesting President Wilson to negotiate with Britain and Japan for an agreement to reduce naval building programmes by fifty per cent in the next five years, and declaring that Congress was of opinion that America would make such reductions if an agreement could be reached. The resolution also asserted that the navies of Britain and Japan were the only ones sufficiently powerful to require American attention. The resolution was referred to the Foreign Relations Committee without debate. Speaking afterwards before Naval Committee of the house of Representatives, the Secretary of the Navy opposed Senator Borah's proposal. He said that such an agreement with two or three nations would be a blunder, and almost a crime, until a world agreement had been established for the settlement of disputes without recourse to arms. The United States must adhere to its naval programme. Later a Washington telegram says there is reason to believe that Senator Borah's resolution in no way accords with the views of Mr. Harding, who has already expressed a decided opinion in favour of a strong American Navy as well as a strong commercial fleet.

Cable Arrangements.

LONDON, December 15.

NEW YORK.—The State Department states that the cable *modus vivendi* has now been made unanimous. It, therefore, appears that France has also agreed to the arrangement.

World Navy.

Heavy Building Programme.

LONDON, December 15.

In Commons at question time Mr. Craig stated that Britain was constructing six destroyers United States 63 Japan 8 France 1 and Italy 9.

Train Collision.

Heavy Loss of Life.

LONDON, December 15.

A message from Sarreguemines (Lorraine) states that 17 people have been killed and 25 injured in a collision between a train crowded with miners and a goods train.

SITUATION IN ARMENIA.

Commission Appointed.

Russian Barbarities in Persia Exposed.

LONDON, December 15.

Zona-Ed-Daulah (Persia) claimed that in the event of a Commission going to Armenia it should go to Persia where barbarism of Russian-Tsarist troops was being experienced. He urged that Persian women and children stolen by the Russians should be repatriated. Eventually it was decided that a Commission should be sent to Armenia, Turkey and adjacent territories while the Council should be asked to appoint a Commission of enquiry with regard to the depuration of women and children from these regions.

(Associated Press.)

Indian Factories Report.

BOMBAY, December 17.

The factory report for 1919 indicates considerable industrial progress in the Bombay Presidency, especially in the cotton industry, which owing to war conditions has thrived greatly in India, possibly at the expense of Manchester. Both factories and workers have increased steadily. In the cotton industry alone there are now 741 factories with 245,742 operators. One interesting feature of the report is that it shows that in Bombay certification has had very satisfactory results in the matter of child labour. The employment of children is much less in Bombay than in Ahmedabad and Broach. In the absence of a full time certifying surgeon a considerable amount of double employment of children is known to take place in Ahmedabad. The Agents, Mill Managers, jobbers, parents and children all combine to evade the laws. Little progress has been made, whether by municipalities or millowners, in providing instruction for the children of millhands. The report deals with the occurrences of strikes among mill operatives in Bombay, Ahmedabad and Sholapur. The increased cost of living and the knowledge of the huge profits reaped by owners, and their determination to claim a share of it, are suggested to have been the factors in these disturbances. Trade unions are likely to be built up gradually, but meanwhile there is a tendency for ignorant workers to fall into the hands of professional agitators. The housing of mill hands has received special attention. Extensive schemes are being planned. In Ahmedabad 400 rooms were either built or bought for the housing of operatives while in 1920 at least 800 rooms will be erected.

Burmah News.

RANGOON, December 17.

The rickshaw pullers in Rangoon refused to take out rickshaws yesterday, hiring charges having been increased by eight annas, which they consider unjust.

Colonel Wedgwood, before leaving Rangoon regretted he could not make more speeches.

An authoritative statement has been issued that the Rangoon University examination will be held in 1921. The strike situation is unchanged, but a strong appeal issued by well-wishers asks the boycotters to return to the colleges en masse subsequently taking steps to develop national institutions. This appeal is the middle course between two views held on the boycott. Indoor College resumed lectures on Thursday with forty per cent. of students on the roll.

Ministry of Health Bill.

Rejected by Lords.

Housing Plans Affected.

(REUTER'S.)

LONDON, December 15.

The House of Lords last night rejected the Ministry of Health Bill. This will seriously affect the Ministry's housing plans as building subsidy will now cease on December 31st, whereas the Bill extended it to April next. Private builders are at present constructing 25000 houses hoping to earn subsidy. Up to the present only four thousand houses have been completed. Another effect of the rejection will be to prevent the execution of Ministry's plans to relieve congestion in voluntary hospitals by empowering the county councils to acquire poor-law infirmaries. The last named provision is one of the principal reasons for rejection as it is likely to throw the whole poor law administration into confusion. The last Government measure which was defeated in Lords was the Welsh Disestablishment Bill in 1912 which was subsequently enacted under the Parliament Act.

Legislation to be Introduced Shortly.

LONDON, December 15.

In view of the rejection of the Ministry of Health Bill it is expected that legislation will shortly be introduced to secure payment to private builders of subsidy until December 31st 1921.

The German Cables.

Permanent Agreement not Reached.

LONDON, December 14.

WASHINGTON.—While the communicating conference has achieved nothing with regard to the future disposition of the German cables, a *modus vivendi* has been reached whereby a permanent handling of the cables will continue until March 15th. Meanwhile the deliberations will be continued by the Ambassadors of the countries participating, while the delegates will return home to report to their Governments. Britain, Italy and Japan agreed to this arrangement, the last named only after much persuasion, but France refused to assent to it. If no agreement is reached by March 15th, the Powers reserve to themselves all rights of action. This probably means that the whole question will be threshed out at a plenary conference.

(Associated Press.)

Coastal Shipping Strike.

BOMBAY, December 17.

The end of the coastal shipping strike is in sight. The men have signified their intention of accepting the increase granted by the Bombay Steam Navigation Company and returning to work. Meantime, the agents have effected a further improvement in the services. One steamer sailed for the Gulf ports yesterday, and another is expected to sail for Mangalore to-day.

Mattupaliem Mail Collision.

Dead Bodies Interned.

BOMMILI, December 17.

A few of the dead bodies in the recent railway collision not identified till yesterday afternoon were buried. The corpses of Babu Sahib (aged 50), Habibulla Sahib (aged 30), Muhammed Kasim (aged 35), Abdul Gaffoor (aged 40) and another West Coast Muhammedan of very old age were buried separately by a local Muhammedan. They were tobacco traders from Gudiyam, going to Coimbatore to buy goods, and the first two carried Rs. 2,000 each. Some police constables returning from Vellore and entrained at Katpadi are reported to have died. One named Appu Nair was extricated from the debris after four hours with much difficulty. He was removed to Tirupatur Hospital with about ten other constables, while three were taken by a constable to Cannanore by the passenger train. Mr. T. R. P. Lane, junior Government Inspector, Mr. C. Creighton, Loco Superintendent, Mr. Acres, General Traffic Manager, Mr. O.E. Windle Superintendent Railway Police, Mr. Norman, Chief Medical Officer, and the District Traffic Superintendent are on the scene of the disaster. Mr. P. Macqueen, I.C.S. District Magistrate of Salem, realising the serious nature of the accident, has, owing to his illness, deputed the Assistant Collector Mr. Pandian, his personal assistant Deputy Magistrate, to be in attendance at the joint enquiry. The Divisional Magistrate is also present at the enquiry. The District and Assistant Engineers and District Loco Superintendent's are attending the enquiry, which commenced this morning at 10 A.M. and before the committee closed the enquiry for the day they examined Sambasiva Mudaliar, Station Master Narayana Marar, Assistant Station Master and Vanderput, driver of the mail train. The enquiry was not open to the press. Further particulars follow.

Sind Non-Co-operators.

KARACHI, December 17.

The non-co-operators in Sind have made great capital out of the withdrawal from the elections of Mr. Murlidar, President of Shikarpur Municipality and Chairman of the Education Society. The withdrawal took place on the eve of the election and was declared to be in response to the appeals by Sind non-co-operators. Mr. Murlidar now writes to the *Daily Gazette* that he withdrew his candidature for the western Sind Non-Mahomedan constituency on the night previous to election for causes which had no connection with non-co-operation. He states that it has been against non-co-operation from the outset and believes it will do great harm to political social and economic progress. He especially condemns the movement against education of boys and declares that remedy for any short-comings in aided schools lies in altering the curriculum and not boycotting the institutions. As for the high school at Shikarpur controlled by the Education Society of which he is the Chairman and which receives Government grant there has been absolutely no interference on the part of the Government Officers with Indian management.

All-India Sub-Assistants Conference.

Fifteenth Session at Delhi.

H. E. The Viceroy's Opening Speech.

(ASSOCIATED PRESS.)

DELHI, December 17.

The fifteenth All-India Sub-Assistant Surgeons Conference opened to-day. The Hon'ble Major General W. R. Edwards presided. A large number of visitors and about fifty delegates were present, amongst them being Colonel James, Chief Medical Officer, Delhi, Mr. Flatt, Principal, Lady Hardinge Medical College, Delhi, Dr. Benjamin (Ahmedabad), R. B. Sarju Prasad, Indore, Dr. Venkappa, Madras, Rai Sahib Khazan Chand, Lahore, Dr. Rishi Ram, Karachi and Dr. S. L. Sharma of Meerut. Khan Sahib Sharif Hussain, Chairman, Reception Committee in his welcome address gave a detailed account of the grievances of the service and laid special stress upon pay, raising of course to five years, the inadequacy of their representation on medical councils and grave disappointment caused by the recommendations of Lovett Committee, finally suggesting representation of Sub Assistant Surgeons on the Local and Imperial Legislative Assemblies. In proposing General Edwards to be the Chairman of the Conference Rai Sahib Khazan Chand eulogised the services rendered by him to the medical profession which had endeared his name not only in Bengal where he was Surgeon General but also throughout India. It was to his untiring energy and solicitude for sanitary improvements in India that the Central Board of Health and the Imperial Research Institute had their inception. The delegates were then introduced to the President. Telegrams of sympathy with the Conference and inability to attend were read from Colonel Austin Smith, Inspector General of Civil Hospitals, Bihar and Orissa, Col. McWatt, Inspector General of Civil Hospitals, Punjab, Chief Medical Officer, Gwalior State, Dr. G. Willis, Fort Blair, Dr. U. Rama Rao, Madras. The General Secretary read his report for the year. The family and report was taken as read. A Medal was awarded by the Burma Branch of the Association to the late Dr. Rama Chandra Iyer's son for the services his father had rendered in founding the All-India Association. The proceedings closed with taking a group photograph of sub Assistant Surgeons, Deputy Assistant Surgeon and Assistant Surgeon.

H. E. the Viceroy in opening the exhibition said:—Members of the All-India sub-Assistant Surgeons Association! It has given me much pleasure to accept your invitation to open the Sanitary Scientific and Indigenous drugs exhibition which is being held under the auspices of your association and Her Excellency asks me to thank you for your invitation to accompany me here. I was the more pleased to receive the invitation, because ever since I have been in India I have been hearing of the good though unobtrusive work done by sub-assistant surgeons. Though your cadre consists of the largest number of medical men in India the value of your services to your country and fellow countrymen is perhaps not as widely known as it should be. Your work lies largely in remote parts of this vast country and is performed chiefly amongst the voiceless masses and it is no doubt for these reasons that the high character of your services is principally known only to those amongst whom you work and to your immediate superiors. But those in authority, you may rest assured, are in no way unmindful of what the administration and country owe to you. I cannot think of any report on plague, famine or other epidemic which I have read without coming on reference to the good work done by sub-assistant surgeons and your praises are continually sung to me by those responsible for the medical administration of the country. During the great war you volunteered in large numbers and acquitted yourselves always with credit and often with distinction. Gentlemen, you have a fine record behind you and I can only exhort you to go forward and add to it. I am told that your association was formed 13 years ago and that it has more than justified the hopes of its founders. I am glad that this is the case although it was to be expected and under wise direction your annual conferences cannot but be productive of great good. Not only do they go to promote *esprit de corps* in a fine service, but they have enabled able men who have been working in secluded parts of the country to come together and exchange ideas and experience. Gentlemen, your address of welcome is commendably brief and I will repay your brevity by making my speech as short as possible. I thank you on behalf of myself and Her Excellency heartily for the cordial reception you have given us to-day and have much pleasure now in declaring your exhibition open. Those who have had the privilege of a private view tell me that it reflects great credit on those responsible for organising it, particularly having regard to the limited resource at your disposal. The collection of indigenous drugs which you have made should be very instructive. One section of the exhibition, that of infant welfare, will appeal very keenly to Her Excellency who has made a special study of this subject in India and you are aware has organised an association having for its chief object the promotion of infant welfare.

Before a large gathering this afternoon His Excellency the Viceroy opened the exhibition in medical, sanitary and allied subjects including maternity and infant welfare in the building of Anglo-Sanskrit High School. The address of welcome to Their Excellencies was enclosed in a beautiful basket in which special tribute was paid to the great work undertaken by H. E. Lady Chelmsford in connection with the maternity and welfare scheme. The Association had great deal of humane work to perform. They would carry the torch of enlightenment to the uneducated masses and try to ameliorate their lot. They were convinced that to do and to deserve were only right and proper preludes to any desire for betterment of conditions.

After conclusion of the speech His Excellency accompanied by Lady Chelmsford, Chief Commissioner of Delhi, Col. James, President and Members of the Committee of Sub-Assistant Surgeons conference inspected the exhibits which were fairly large in numbers. Light refreshments were provided for the visitors.

In opening the fifteenth All-India Sub-Assistant Surgeons Conference Surgeon General W. R. Edwards said:—

Ladies and Gentlemen.

I wish to congratulate this Association on the inauguration of this their 15th Conference and on the honour that has been conferred on the Association by His Excellency the Viceroy accepting their invitation to open the Delhi Exhibition in person. Drs. Abdul Razak and Ramachandra were the founders of this Association and convened your first conference. By so doing they have undoubtedly conferred a very great and lasting benefit on the whole body of sub assistant surgeons. I am very glad to have this opportunity of speaking to you to-day and I wish before I say more to assure you that you have my full sympathy in your aspirations and to thank you for the honour you have done me in asking me to preside at this conference. I would remind you that to-day I am speaking as your president and not on behalf of the Government of India, but I may say that the Government of India itself not only fully recognises the value of your service and the great assistance you have given and are giving to India both in peace and war, but also is most anxious to see your service a happy and contented one. I have visited the medical schools at Agra, Calcutta, Dacca, Lahore, Dibrugarh, Poona, Royapuram, Tanjore and Madras. I go to Indore early in January and I hope later on to visit the remaining schools. I have as you know received a deputation from this association in Simla and have discussed your present position and aspiration with the sub-Assistant Surgeons in Delhi. At each of the schools mentioned I have been able to do something towards improving the lot of the sub-assistant surgeon of India. The first point I wish to touch upon is the question of a 5 year course of education. This matter was recently discussed at a Conference of the principals of the medical colleges and it will be further discussed at a conference of Surgeons General and Directors General of Civil Hospitals which it is proposed to hold this cold weather. Personally I am in favour of a 5 year course, but there is much to be said on both sides. Men who have received a high preliminary education and who have passed in the requisite subjects or who are prepared to do so will of course join one of the University medical colleges and thus obtain a degree recognised by the General Medical Council of Great Britain. If only the necessary money could be found I should like to see all our medical schools turned into colleges and affiliated to Universities. This will be done in the case of the Dacca Medical School in Bengal. In Great Britain no new medical schools are recognised unless affiliated to universities. The General Medical Council have refused to recognise the membership of the state medical faculty in Bengal or of the college of physicians and surgeons in Bombay. They have definitely refused to accept the matriculation only of our universities as entitling to admission to the students register in the United Kingdom. The matriculation must be accompanied by an intermediate Examination in arts and science or a preliminary scientific examination so that even if an extra year is added to the sub-assistant surgeons curriculum the General Medical Council will still refuse to recognise the sub-assistant surgeon diploma, because the preliminary education will not be up to college standard. It therefore seems to me that in the case of our medical schools as they at present stand we must rest satisfied with qualification obtainable being recognised only in India. One thing is certain and that is that at present our sub assistant surgeons fill many posts which the provinces could not afford to fill with assistant surgeons or with sub assistant surgeons who have taken out a 5 years curriculum and this is the only excuse I know of for having 2 grades of qualified medical men in India. No one can say what the position will be under the Reforms Scheme, but I think it is certain that a class of medical men who are willing to accept a small salary will be in demand for the smaller dispensaries, because the provincial Governments cannot afford to pay for a more highly trained man in every mofussil dispensary. I know that many laymen in India think that the small Government dispensaries can be cheaply filled by ayurvedic or Unani doctors, but what they forget is that if these men are properly trained in diagnosis their education will be just as prolonged and expensive and they will require and should receive just as much pay as our present service doctors. What the general public do not understand is that the long and expensive portion of a doctor's training is necessary in order to enable him to diagnose his case accurately. Once an accurate diagnosis is arrived at Allopathic, Homeopathic, Ayurvedic or Hydropathic remedies may be employed. It is obvious that it is useless to consider what remedy you will employ until you are certain of the real nature of the complaint from which your patient is suffering and it is certain that there is no short cut to medical education any more than to any other form of education. Another proposal is that small dispensaries should be managed by compounders who have received special training in aseptic dressing in first aid and the treatment of simple ailments. It is true that such men could in many instances render great assistance to the sick and injured. As you know the great danger in employing such men is that they are frequently unwilling to admit their ignorance, and they attempt to treat cases which are far beyond their powers. Their training cannot enable them to arrive at a correct diagnosis and this being soundless they call in trained assistance the unfortunate patient is in great danger to say the least of it unnecessarily losing his life. There is also a Government of India circular prohibiting compounders being left in charge of poisons. It has been suggested that ambitious sub-assistant surgeons after qualifying as such should be allowed to do an extra years hospital work and then be again examined in special subjects, those who pass being despatched as deputy assistant surgeons and being eligible for promotion to the assistant surgeon grade after 10 years service. Further that provincial dispensaries should be divided into 1st, 2nd and 3rd class, the 1st class dispensaries to be filled by assistant surgeons the 2nd class by Deputy Assistant Surgeons and the 3rd class by sub assistant surgeons. This whole question is however under consideration and I sincerely hope that a satisfactory solution may be arrived at. I regret that I cannot touch on the Medical Services Committee report as the contents are still under discussion by the Government of India.

Another important question is that of the pay of doctors. Generally this is a very difficult one. The pay of medical men all the world over whether received from a Government or from private firm or employer is ruled like that of every other form of employment by the state of the market. At present on the term offered Government find that there is no lack of candidates for employment in the medical department. In India unfortunately few educated men of

the higher classes are willing to take up industrial employment. They go to the learned professions those entering the medical profession are apt to find that there is no opening for them in private practice and that they have not the necessary capital to enable them to wait and build up a practice. The result naturally is that being faced with the necessity of immediate employment they are willing to accept posts under Government. It is urged that the Government pays certain other services more highly than the medical service. The reason adduced is that Government cannot otherwise get the pick of a large number of suitable candidates in the medical profession, it is found that the pick of the medical schools can be obtained on the pay now offered which it must be remembered is a considerable advance on the prewar pay. It has now been increased by 300 per cent, but the percent increase has been comparable to that of the I.M.S. However I foresee that a further increase of the pay of your service is bound to be considered. It is a fact that far more doctors are required in India, but it is in the mofussil that they are wanted and not in the towns. The latter have as many or more practitioners than are required. The agriculturist is too poor to pay adequate fees and therefore each provincial Government have charitable dispensaries. These dispensaries not being numerous and the supply of doctors wanting immediate employment being at present in most provinces in excess of the number of dispensaries government has as a rule no difficulty in getting an applicant. For this state of affairs it is obvious that the Governments are not to blame. In European countries there are practically no great medical services except military ones. The people themselves arrange to pay for their medical attendance privately or by clubs and panels. In such countries young doctors just qualified find numerous lowly paid charitable hospital appointments open to them. They can work for a doctor going on a holiday or they can go as paid assistants with or without a view to partnership. They also marry comparatively late in life and can thus afford to wait until they see their way to starting in private practice. In India this is not the case; the conditions are different. No doctor seems to take a partner, very few require paid assistants and one rarely hears of an Indian doctor paying a young doctor to do his work while he goes on a holiday. The young Indian doctor is usually married and has started a family. The result is as I have already pointed out that he cannot afford to wait and is willing to accept the small but assured pay offered by Government. In addition to the question of pay as surgeons the sub-assistant surgeons ask for other ameliorations, but the answer in each case is much the same. The Government say why should we grant better terms than we are offering to doctors at the expense of the taxpayer when we can get the class of men required on the terms we do offer. It is eternal question of supply and demand. There are many other points I would like to touch upon. But time does not permit. I will however mention a few. A sub-assistant surgeon proceeding to Great Britain with the object of securing a higher qualification finds that his 4 years work in India counts for nothing and he has to start from the beginning. This is a hardship and I am in favour of the view that our four years curriculum out here should be taken into consideration for those students whose preliminary educational qualifications would entitle them to admission to the register of medical students in Great Britain. Another complaint is that sub assistant surgeons are not adequately represented on provincial medical councils. This however is entirely provincial question and must be settled locally. Again this association has pointed out that the promotion of sub assistant surgeons to the Assistant Surgeon grade is in many provinces practically a dead letter. They ask that a fixed proportion should be so promoted and suggest that this proportion should be 1 per cent of the provincial cadre and further that promotion should be permitted after 14 years in specially selected cases instead of after 20 as at present. This request would I am sure receive the sympathetic consideration of provincial Governments, but I would word it that not less than 1 per cent should be so promoted provided suitable candidates are forthcoming. The new bond for sub assistant surgeons now in force is considered to be unduly severe. It is certainly more stringent than the old one, but it must be remembered that this bond is a direct result of the war and was found to be necessary on account of the danger our armies incurred owing to the shortage of medical officers. The real grievance would seem to be not in the stringency of the bond but in the fact it entails liability to military service. Personally I think that if some of the disabilities which the civil Sub-Assistant Surgeons complain of when military employ could be removed, the new bond would not deter medical men from joining provincial service fastly. I am aware that annually large band of men are now employed by provincial Governments as temporary sub-assistant surgeons and that many of these medical men have served for as much as 5 years in a temporary capacity. This is again a direct result of the war and will come to an end when all civil sub assistant surgeons on temporary military employment are returned to civil employ. When this has taken place it is possible that temporary men who are subsequently made permanent without a break in their service may be permitted to count at least some of their temporary service as permanent service. This question is already being considered in the provinces. Gentlemen, I will not detain you longer; it only remains for me to say that the questions I have touched upon and others which have been sent to me will receive my most careful and sympathetic consideration and as I have already said nothing will give me more pleasure than to be able to assist your service and help in making it a happy and contented one.

Delhi.

DELHI, December 17.

The next meeting of the Board of Scientific Advice will be held in Delhi on the 20th December.

The skeleton rehearsal was held this morning on the grounds of the Imperial Secretariat, of the opening ceremony of the Legislative Assembly by the Duke of Connaught. Representations of regiments which will be drafted on that occasion were present, with a full complement of the Viceroy's bodyguard and a few military officers watched the rehearsal.

The Railway Committee has decided that after taking evidence in the principal centres in India it will proceed to complete the work.

Government of India Act.

Instructions to Governors.

Under Royal Sign Manual.

(ASSOCIATED PRESS.)

DELHI, December 17.

The following are the terms of the instructions which are being issued under the Royal Sign Manual to the Governor or acting Governor for the time being of each Governor Province:

GEORGE R. I.

Instructions to the Governor or acting Governor for the time being of the Presidency provinces of—

Whereas by the Government of India Act provision has been made for the gradual development of self-governing institutions in British India with a view to the progressive realisation of responsible Government in that country as an integral part of the Empire.

And whereas it is our will and pleasure that in the execution of the offices of Governor or acting Governor of the said provinces you shall further the purposes of the said Act, to the end that the institutions and methods of Government therein provided shall be laid upon the best and surest foundations, that the people of the said Presidency shall acquire such habits of political action and respect such conventions as will best and speediest fit them for self-government and that our authority and the authority of our Governor-General-in-Council shall be duly maintained. Now therefore we do hereby direct and join you and declare our will and pleasure to be as follows:

1. You shall do all that lies in your power to maintain standards of good administration, to encourage religious toleration co-operation and goodwill among all classes and castes, to ensure the probity of public finance and the serenity of the presidency or province and to promote all measures making for the moral, social and industrial welfare of the people and leading to the all classes of the population without distinction to take their due share in the public life and Government of the country.

2. You shall bear in mind that it is necessary and expedient that those now and hereafter to be enfranchised shall appreciate the duties, responsibilities and advantages which spring from the privilege of enfranchisement, that is to say, that those who exercise the power henceforward entrusted to them of returning representatives to the Legislative Council being enabled to perceive the effects of their choice of a representative and that those who are returned to the Council being enabled to perceive the effect of their votes given therein shall come to look for the redress of their grievances and the improvement of their country to the working of representative institutions.

3. Inasmuch as certain matters have been reserved for the administration according to law of the Governor-in-Council, in respect of which the authority of our Governor-General-in-Council shall remain unimpaired while certain other matters have been transferred to the administration of the Governor acting with a Minister, it will be for you so to regulate the business of the Government of the presidency or province so far as possible that the responsibility for each of these respective classes of matters may be kept clear and distinct. Nevertheless you shall encourage the habit of joint deliberation between yourself, your councillors and your ministers in order that the experience of your official advisers may be at the disposal of your ministers and that the knowledge of your ministers as to the wishes of the people may be at the disposal of your councillors.

4. You shall assist ministers by all the means in your power in the administration of the transferred subjects and advise them in regard to their relations with the Legislative Council.

5. In considering a minister's advice and deciding whether or not there is sufficient cause in any case to dissent from his opinion you shall have due regard to his relations with the presidency or province as expressed by their representatives therein.

6. But in addition to the general responsibilities with which you are invested by statute or under this instrument charged we do hereby specially require and charge you.

(1) To see that whatsoever measures are in your opinion necessary for maintaining entirely and tranquility in all parts of your presidency or province and for preventing occasions of religious or racial conflict are duly taken and that all orders issued by our Secretary of State or by our Governor-General-in-Council on our behalf to whatever matters relating are duly complied with.

(2) To take care that due provision shall be made for the advancement and social welfare of those classes amongst the people committed to your charge who whether on account of the smallness of their number, or their lack of educational or material advantages or from any other cause specially rely upon our protection and cannot as yet fully rely for their welfare upon joint political action and that such classes shall not suffer or have cause to fear neglect or oppression.

(3) To see that no order of your Government and no act of your Legislative Council shall be so framed that any of the diverse interests of or arising from race, religion, education, social condition, wealth or any other circumstance may receive unfair advantage or may unfairly be deprived of privileges or advantages which they have heretofore enjoyed or be excluded from the enjoyment of benefits which may hereafter be conferred on the people at large. (4) To safeguard all members of our services employed in the said presidency or province in the legitimate exercise of their functions and in the enjoyment of all recognised rights and privileges and to see that your Government order all things justly and reasonably in their regard and that due obedience is paid to all just and reasonable orders and diligence shown in their execution. (5) To take care that while the people inhabiting the said presidency shall enjoy all the facilities for the province.

Development of commercial and industrial undertaking. No monopoly or special privilege which is against the commercial interest shall be established and no unfair discrimination shall be made in matters affecting commercial or industrial interest.

8. And we do hereby charge you to communicate these our instructions to the members of your Executive Council and your ministers and to publish the same in your presidency in such manner as you may think fit.

National Council of Education.

A Magnificent Donation.

One Lakh by Gopal Chunder.

(ASSOCIATED PRESS.)

CALCUTTA, December 17.

Babu Gopal Chunder Sinha of Bhownipore has made a donation of one lakh of rupees to the National Council of Education, Bengal of which Sir Rash Behary Ghose is the President and Sir Ashutosh Chaudhuri and others are members.

U. P. Elections.

Interesting Details.

ALLAHABAD, December 17.

The United Provinces have issued an interesting press communique giving details of recent elections. It says that the total number of electors in the provinces is 1347922. Among special constituencies there was contest only in Agra landholders (north) constituency and University constituency. The number of votes recorded for Agra landholders constituency (north) was 195. Out of an electorate of 327 i.e., sixty one per cent electors recorded their votes. In the University constituency 1275 voters voted out of a total of 2379 on the roll. There was no contest in European constituency which has an electorate of 3203 voters. In other general constituencies 24 members for 24 constituencies were returned unopposed. In the remaining 66 general constituencies elections were contested. Some of the contests were more nominal than real. 30th of November was the date fixed throughout the province for holding election. Out of a total electorate of 1002829 in constituencies where polling took place 32990 recorded their votes. Thirtythree per cent of electors came to poll. In five constituencies more than 60 per cent of electors exercised the right of voting. In eight constituencies over 50 per cent of electors voted. In six constituencies the percentage of voters was between 40 and 50. The largest number of votes recorded in any constituency was in Hardoi non-Mahomedan rural constituency where 1788 votes were recorded. The highest percentage of votes was recorded in Gonda District where 64 per cent of the electorate exercised franchise. Elections for the Legislative Assembly were also held simultaneously with elections for the Provincial Council. Out of 16 seats allotted to this province there was contest in ten constituencies. Thirtyfive thousand eight hundred and fortyeight or 26 per cent of electors voted. Polling took place simultaneously in 1388 polling stations throughout the province. All results except those for Kumaon division were declared by 9th December 1920. Among elected members of the Local Legislative Council classified according to professions there are 13 barristers 34 legal practitioners other than barristers, 46 landholders and 2 members of the Medical profession.

Dacoity in Mahim.

BOMBAY, December 17.

A dacoity is reported to have been committed last night at one Moghes house at Mahim which was carried out by a band of about 20 persons who decamped with property worth nearly Rs. 3000 including jewels and other wearing apparel. The dacoits carried some trunk boxes to Mahim beach with a view to breaking them open. Just then they were caught sight of by two police men who with the aid of another succeeded in arresting two of the gang who belong to Kamati class. Enquiries are proceeding.

Gerrymandering Franchise.

Wedgwood's Reply to Punjab Government.

CALCUTTA, December 17.

Col Wedgwood has published a lengthy reply to the Punjab Government communique regarding the charge of gerrymandering franchise and constituencies. Col. Wedgwood says that the Punjab Government defend the representative institutions which they have bestowed upon the Punjab by placing the responsibility on Lord Southborough's Committee on Parliament and on the Government of India. That is not defending the system, but a plaintive cry, of please Sir, it was not me Sir, it was my big elder brother. They know perfectly well that the details of which I complain were worked out by them actually against the advice of their own (Indian) Committee men and that these details Parliament could not check or alter against the wish and advice of the men on the spot. Col. Wedgwood then enumerates the points which according to him showed mistrust of the people.

(1) Increase of Communal representation showing mistrust of democracy.

(2) The stipulation that candidates must be voters and residents in their constituencies showing desire to limit the choice of electorates.

(3) Segregation of towns from surrounding country districts to prevent union showed mistrust.

(4) Giving special representation to largely imaginary landlords was done to secure safe seats for government.

(5) Franchise in secure country districts appeared to have been based on selective plan.

Col. Wedgwood then says—I call all this gerrymandering and of a type that would have raised a blush on the face of eighteenth century borough mongers. The Punjab Government may plead that their hands were forced as to one and two, but they made communal representation worse and they rejected much more tolerable reserved seat method adopted in Madras and Bombay. Other provincial Governments managed to change the undesirable residency qualification and the Punjab Government could have done so had they honestly wanted free representation. But the last paragraph of their defence requires a special word. Lala Harkishanlal and Duni Chand were by the rules and regulations made ineligible for election. I raised the point twice in the House of Commons and each time the Secretary of State regretted that the ex-convicts could not be allowed to stand. Then along comes Non-co-operation. There is a marked shortage of national candidates and Government must have some for appearance sake. Then and not till then do they discover that Harkishan Lal is a patriot and not a felon and they obtain for him the necessary dispensation. I beg then not to quote such conduct as shewing trust in the people.

Policy of Relentless Repression.

Delhi Leaders' Statement.

Crushing Reply to Authorities.

(ASSOCIATED PRESS.)

DELHI, December 17.

Hakim Mahomed Ajmal Khan, President, Provincial Khilafat Committee, Delhi, Dr. M. A. Ansari, President, Home Rule League, Delhi and Lala Pyari Lal, Ex-chairman, Reception Committee of the Provincial Political Conference, Delhi, have issued the following statement to the press:—By a notification dated the 9th December 1920 the Government have applied part 2 of the Criminal Law Amendment Act of 1908 and the Prevention of Seditious Meetings Act of 1911 to the province of Delhi. They have also declared the Asakiri Islamia, the Khilafat Volunteers, the Muslim Volunteers and Khuddam-i-watan corps to be unlawful Association under Part 2 of the Criminal Law Amendment Act. In a communique issued on the same day the Hon'ble the Chief Commissioner of Delhi has attempted to justify the unusually drastic steps taken and has been pleased to admit a number of assertions into his statement which are unsupported by facts. The exact features of the political situation of the province of Delhi which are the opposite of what they have been made appear in the said communique have, it is quite apparent, been made to suit the case which would provide a justification for the inauguration of the policy of relentless repression. The Associations whose activities have been declared unlawful have to the knowledge of the larger part of the population of Delhi conducted themselves in an exemplary manner throughout their existence and their patriotic services have been warmly appreciated by the people and on more than one occasion eulogised by responsible functionaries of the Government such as the City Magistrate of Delhi and the Deputy Commissioner of Hissar. The people of Delhi have on almost all occasions of public gatherings, religious and political processions and conferences, fires, private disputes and similar other occasions of public importance eagerly sought and availed themselves of their services in preference to the police. They have distinguished themselves on all such occasions and earned public approbation. They had undoubtedly become a serious menace to the continuance of corruption, molestation and high handedness by the police and were thus becoming almost intolerable to the so called maintainers of peace and order. It is utterly unfounded that their activities were being diverted into mischievous channels. On the contrary, on all occasions of any apprehension of the breach of peace the patriotic and selfless members of these associations have at great personal sacrifice taken noteworthy part in the maintenance of peace and order and the success of all public gatherings in Delhi has been very largely due to the zealous efforts of the said organisations working in association with the Home Rule League and the Delhi volunteer corps. There is no truth in the statement that these volunteers were ever employed to interfere with the attendance of students at schools and colleges and more lately with the exercise of the electoral rights by candidates for the Legislative body and the voters. On the other hand there are good grounds for believing that Government officers issued written orders to certain illiterate voters calling upon them to exercise their electoral right under official orders and threats of legal proceedings in the event of failure to do so. There is no ground for the allegation that volunteer organisations have been employed in attempts to secure social boycott and excommunication of individuals who have declined to accept the political programme of their promoters and with this object have adopted the peculiarly odious method of preventing or threatening to prevent the interment and funeral obsequies of those who continue to co-operate with the Government. In fact even on the occasions when considerable sections of the public assembled to demonstrate their feelings with respect to certain so called co-operators especially at the time of Khan Bahadur Abdul Abad's funeral obsequies, some members of some volunteer organisations did all they could to maintain peace and order as usual. To describe these noble spirited youngmen as city roughs or hoodlums is an unwarranted libel. The use of force whether by civilised soldiers like General Dyer and his associates of the Punjab atrocities with machine guns and bombs or by any section of the unarmed public must always be condemned in proportion to the degree of brutality or ferocity with which it is made and no exception can be made in favour of certain venement demonstrators in the Jumma Masjid the other day. But to foist the demonstrations of a certain section of the people upon disciplined volunteers who have always helped to keep rough elements in check is either to seek a pretext for suppressing the self organising instincts of a progressive society or to justify the Government's predisposition to embark upon a policy of indefensible coercion. However in view of the fact that civil disobedience has not yet been included in the programme of Non-co-operation and these corps have been disbanded with effect from the 11th December 1920. The reapplication of Seditious Meetings Act is indefensible. There is no ground for stating that class hatred has been preached in Delhi nor does it appear to be criminal to sympathise with the legitimate aspirations of Ireland or any other country. The Hon'ble the Chief Commissioner's Communique has furnished a remarkable illustration of the manner in which the alien Government magnifies and distorts facts to suit its end.

Muslim University. Inaugurating Ceremony.

ALIGARH, December 17.

While inaugurating the Muslim University this morning the Raja of Mahmudabad said with the establishment of Muslim University the revival of all old Islamic arts and sciences combined with modern science will take place. This university was in a true sense a National University and he was sure those who had severed their connection with the college would come to its door.

The Council of State. Standing Orders Published.

DELHI, December 17.

Standing orders for the Council of State has been published in the current issue of the "Gazette of India."

అడవామా:—మంత్రి. ఆయన స్వేదకా ర్యామయము,
17, కచ్చరీకోడ్డు, మెలాళూరు, మద్రాసు.

Williams

(4) విడిగల డ్రైవు సబ్బు కడ్డీ

విలియం గారు విడిగల డ్రైవు కడ్డీని ఒకసారి వాడవయెడల ఎంత శ్రీమతుగను, ఎంత అనాయాసముగను డ్రైవు పూర్తి యగువరకు నుండు మంచివాసనగల డ్రైవును చచ్చునో మీకు విశదమగును.

వైపిడి సాకర్ డ్రైవును చేర్చబడినది. ఉపయోగించిన సబ్బు కడ్డీ పెట్టెకు వై భాగముగా నున్నది. సబ్బు ముదయోగించు సమయము వేళ్లకు తగులనియదు. ఒక మారు సబ్బు పంపొగనే తిగి కడ్డీ అంతటిని కొన సవసరము లేకుండ తక్కువ వెలకు చిన్న ముక్కలు కొని దానికి తగిల్చి ఉపయోగించవచ్చును.

ఉష్ణ పదేశములయందు విలియం గారి పోపు కడ్డీ ఉండి తీరవలయును. ముఖమును చల్లగాను నునుపుగాను, ముఖములో వలె నునుపుగాను చేయును.

అన్ని మందులపాఠములోన, బహుళములలోన క్రయమునకు దొరకును.

జె. బి. విలియంస్ కో, గ్లాస్టన్బరీ, కాన్, యునైటెడ్ స్టేట్స్, అమెరికా.

ఏజెంట్లు:—ముల్లర్, ఫిప్పస్, (ఇండియా) లిమిటెడ్,

కలకత్తా, బొంబాయి, మద్రాసు, కరాచీ, రంగూన్.

J. B. Williams Co., Glastonbury, Conn, U.S.A.

Agents: Muller and Phipps (India) Ltd,

Calcutta, Bombay, Madras, Karachi, Rangoon.

దేశ భక్తులను చూడరా?

“దేశభక్తుల వర్ణనలు, వారి సాన్నిధ్యము, ఉన్నత దర్శనములు, నూతన సంస్కరణలను అవసరమును.”

దేశభక్తుల పటములను దగ్గర నుంచుకొని చూడవలెను. ఆ లాభమునే పొందవచ్చును. దేశభక్తుల పటములు మిగిలినవలె అలంకారములు; మీ హృదయములకు ఆత్మకలహములు. ఉత్తమ భావమును ఏక వాక్యములలో (శక్తి మును కాలములమీద విశ్రాంతిని కలిగించు చూ. కా. నెక్సెర్, ప్రతి గారిలను ప్రతిబింబింపి.

ఒక్కొక్కదాని వెనుక నుండి చూడవలెను. ఒక పెట్టెకు ధృవీకృత పోస్టేజీ 0.5.0 అగును.

- (1) లోకేశ్వర్య బాలగంగాధరతిల్క్ (2) దయాళ్ళు నాథి (3) దాక్షుడు సుప్రసిద్ధులైన అయ్యుడు (4) దాక్షుడు రవీంద్రనాథ్ ఠాగూర్ (5) శ్రీ బాల ఆరవింద ఘోష్ (6) లాల్ బహదూర్ శాస్త్రి (7) మండిత బదనమోహన్ మోహన్ (8) మహాత్మాగాంధీ మోహన్ (9) కమల మోహన్ నెహ్రూ (10) మండిత మోహన్ లాల్ ఘోష్ (11) కర్ణా ధర్మరాజ్ (12) మహాత్మాగాంధీ జిన్నా (13) బాబు బిహుచంద్రనాథ్ (14) దాదా భాయి నాథోజీ (15) శ్రీమతి సరోజినీ దేవి (16) బి. వి. చక్రవర్తి

మహా సమయ పటములు నిర్ణయము నున్నవి.

విశేషములు ఆర్డరు ఇచ్చునపుడు పటముల పూర్తి వెనుక నుండి పోస్టేజీ ధృవీకృతము చేయవలెను. ఒక పెట్టెకు వై. ఆర్. పోస్టేజీ కుదురు ఒక రూపాయ అధ్యయనము చేయవలెను.

సర్దుకలపెట్టు, మొత్తము కొనుగోలు చేయవలెను.

వితరణ మైనపు స్టాండులు.

సాధారణమైన స్టాండు	1-1/2 ధర్మ 1 14 0
మూర్తి స్టాండులు అన్ని భాగాలను విడిగా తీయవచ్చును	1-1/2 ధర్మ 2 8 0
అత్యంత విశిష్ట ఒక గోడలపై నైపుణ్యము వైపున కలియించుట చేయవలెను	1-1/2 2 8 0
అత్యంత విశిష్ట ఎంత ఎక్కువగా నైపుణ్యము అ ప్రకారము చేయవచ్చును	1-1/2 3 12 0
సగము స్టాండులు, విడిగా వేరు గలవి	1-1/2 2 0 0

మిక్కిలి మేలుగాను, చాలా అలంకారము గలవిగాను ఉండుటకు వచ్చునైపుణ్యము చేయవలెను. కానుగా కలిపించి కరమనవలెను. తెల్లని ట్యూబ్ వద్ద 1-1/2 ధర్మ 2.2.0, కాకి వద్ద 1-1/2 ధర్మ 2.5.0.

చెన్నరాజుల సోయములు:

సెంట్రల్ స్వదేశీ స్టోర్స్, మాంటూరోడ్డు, మదరాసు.

అమ్మకము : స్వాక్ష్మి యింజనులు వగయ్యరా సామానులు.

రాబర్ట్ సెమిడికెల్ క్రూడాయిలు యింజనులు 1,20,33,60 గురముల వలములను, డేవిడ్ స్వాక్ష్మి 14 గురముల జంటు సిలెండర్ల పోర్ బిల్ స్ట్రీటు యింజనులు, వ్యవసాయమునకు గలవలకు వర్తింపవచ్చు 1 అంగుళము మొదలు 4 అంగుళముల వరకు ధారగల స్ట్రీటు కంపులు, 1 1/2 అంగుళము మొదలు 2 అంగుళముల వరకు ధారగల స్వాక్ష్మి రాబర్ట్ సెమిడికెల్ కంపులు, 1 1/2 అంగుళముల డిలివరీగల సెంట్రీఫ్యూగల్ కంపులు, వగయ్యరాను, సిండిని వివరములకు గృహాధికారియైన చేతిములు, తేలులు, డ్రైలింగు వగయ్యరాను, తేలులు, అన్ని రకముల బెల్టింగులు, అనుబంధములు వియ్యముల గయ్యరా స్వాక్ష్మి సామానులు గలవి. చూచుకొనవచ్చును.

ఇండియన్ కామర్స్ అండు ఇంధన కంపెనీ. 40 బ్రాడ్వే, మదరాసు.

మణిఆయిల్

ఆయుర్వేదాధిగ్రహితులైన (వైదికమార్గం ఉపయోగము) జేమామునకు చిరుజీవనమును పుట్టింపి బలహీనమైన రోగములకు బలమునుచ్చును. జేమాము, జేయ, కాలు, కండ్లు, నీటికి గలగు మందుల కేవలము చేసి మెదడును చచ్చుచును. స్థూలకీరములైన రుక్మములను శ్రోత్రము ఈ మూడు రుక్మములతో కరగించును. పెత్తికి చదునులతో పెండ్లములకు రాలక యందు మురుగు కాక మృదులము నిల్చి వచ్చు కలిగించును.

వైద్యశాస్త్ర మణికంఠర్ గోవిందజీ, ఆరంభింపగా కొనఁగలము, 267, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

నమ్మకము

బంగారు, వెండి, రత్నములు

సగమును, ఇతర సువస్తువులును కాపాడు ముచ్చిత పుచ్చుకొని నైపుణ్యము చేయవచ్చును.

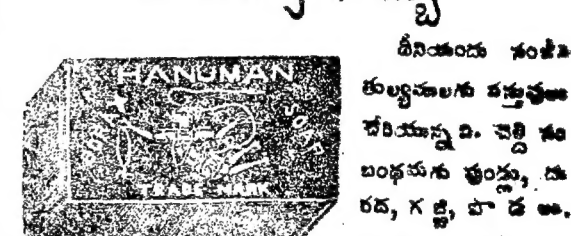
ఉమిడి-రామయ్య శ్రేణి, గురుసామి శ్రేణి కంపెనీ,

కె. జైవాబాదురొడ్డు, మదరాసు.

కరణ కామయ్యగారు, పూనీలోతన సమైక్య భరణి కల్యాణమునకు విశ్రాంతిగాను దొరకును. కరణ కామయ్యగారు సాన్నిధ్యముగా ఆర్డరు మీదకు కరణ కామయ్యగారు, మదరాసు ఆర్డరులపై సగము కరణ కామయ్యగారు మదరాసు నుండి పంపించును.

హనుమాన్

బోరకు సబ్బు

దీనియందు సుకీర్తి కలుగునులకు వస్తువులు చేయును. చర్మమును బంధముల పుంజు, దురద, గడ్డి, పాదములు, మెదలగు, చర్మ వ్యాధులు ఆత్మకీర్త్యకముగా భాగమును, చర్మమును నమ్మకము చేయవచ్చును, నానెముక ఇచ్చును.

అన్ని చోట్లను క్రయమునకు దొరకును. ప్రతి విశిష్ట హనుమాన్ గుర్తు భాగముగా గమనింపును.

ఎక్. రంగనాథం శ్రేణి అండు బరార్, మదరాసు

వత్సరము	ఫౌంటెన్ పేనాలు	ధరసరఫరము
భాగ్యలక్ష్మి	8-5-0	హాటర్ మెన్
సత్యవతి కంపెనీ	8-8-0	సెక్సపిల్లరు
210	8-8-0	హాటర్ మెన్ శ్రేణి
సూర్య	4-12-0	మండి కిక్కు
లెంపిలు	2-8-0	కెక్కుల కిక్కు
గిరి బరార్, నేరసర్, ట్రెన్సిల్, మదరాసు		

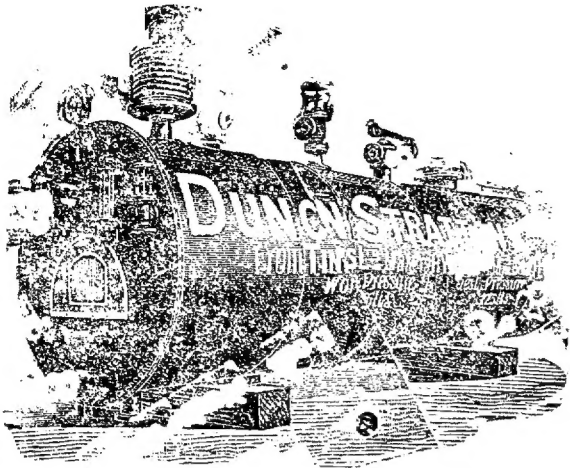
మదన కామేశ్వర లేహ్యము

యొక విశిష్ట బిక్కుర్య, భాగ్యపుష్ప, బలమును, కలిగించుటలో శ్రేష్టములు. మేనును, అత్యున్నతము, విశ్వాత్, భుక్త్యును, అతిమాత్రము, ముందుకుకాటిని సాధించి మంత్రాంతరి, బిక్కుర్యమును, కామములను, యావన కంటోనమును, సంకాపము కలిగించును, 2 దర్శిలు చూచు 20 ము దర్శిలు 1-4-0 ది. పి 0-6-0 రోజుపుష్పలేహ్యము చుట్టముల పొగ్గులు. ద 1-1/2 వెల 10 ది. పి. అర్. పి. శి. పి. అందుకంపెనీ, ఆయుర్వేదసమాజం. (2878) మేదేపి, న్యూకల్ ట్రా, (Via) ఒంగోలు.

DUNCAN STRATTON & Co.

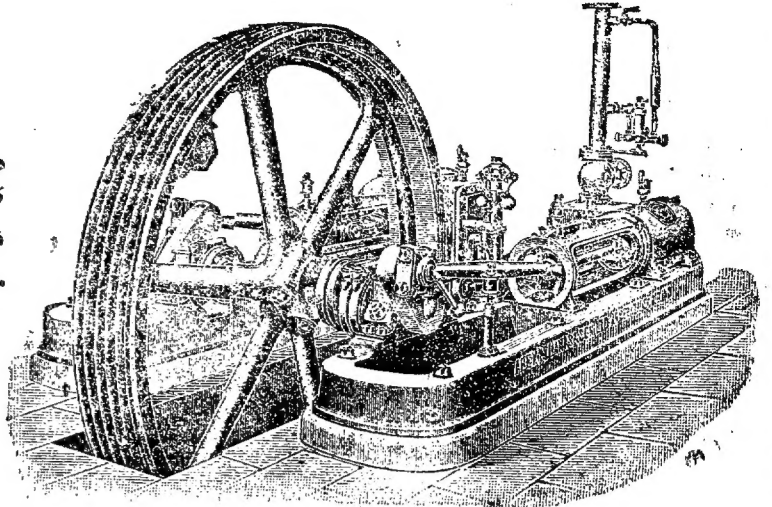
డన్ కన్ స్ట్రాటన్ అండ్ కో.

ఎంజనీర్లు, మెషినరీ ఇంజనీర్లు, 9 మెరయిన్ వీధి, బొంబాయి.

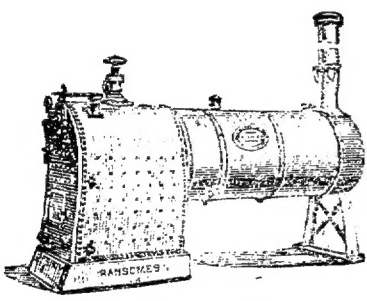
గ్రేటెస్ట్ లోకల్ పవర్ బాయిల్రు.

పొడవు 10 అడుగులు
మొదలు 24 అడుగుల వరకు
బొంబాయి - దయా మేరురు
అ 4. మొదలు 6 అ. 6 అ. 6 అ.
వరకు రేటులను.
స్టీమ్ బాయిల్రు (మెరురు
80 హాను మొదలు
160 హాను వరకు ఉండును.

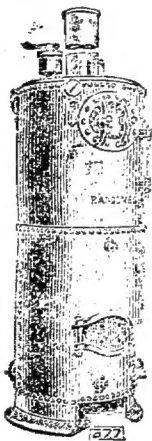

హైకాస్టెట్ లోకల్ పవర్ బాయిల్రు.
పొడవు 20 అ. మొదలు 32 అ. వరకు ఉండును.

దయా మేరురు 6 అ. 6 అ. 6 అ. వరకు ఉండును.
స్టీమ్ బాయిల్రు (మెరురు 100 హాను మొదలు 250 హాను వరకు ఉండును.

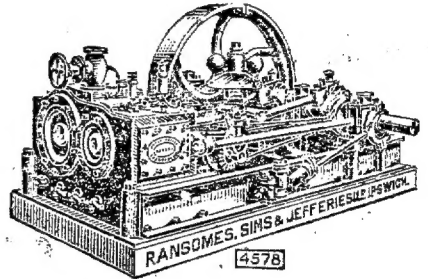
లోకో మొట్టిటూబల్రు బాయిల్రు.
స్టీమ్ బాయిల్రు (మెరురు 80 హాను మొదలు
100 హాను, 120 హాను, 150 హాను వరకు ఉండును.

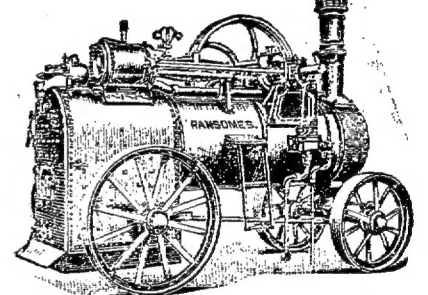
వర్టికల్ బాయిల్రు.
స్టీమ్ బాయిల్రు (మెరురు 80 హాను మొదలు
100 హాను వరకు ఉండును.

ఈ క్రింద తెలుసుకొనిన వాటిని
ప్రస్తుతి చేయుదుము.
దూది బొమ్మల మెషినరీ, వాటిపాహు
దూది క్రెస్టింగు మెషినరీ
దూది స్పిండింగు మెషినరీ
దూది పిండింగు మెషినరీ
అన్ని రకముల స్టీమ్ ఎంజిన్లు
అన్ని రకముల స్టీమ్ బాయిల్రు
లోకో మోటర్ మిల్లింగు మెషినరీ
దూది బొమ్మల మెషినరీ
మంచుగడ్డకలు మెషినరీ ప్రామాణిక
వర్తికల్ బాయిల్రు మెషినరీ వాటి
అన్ని రకముల మంచు మెషినరీలు
వాగ్జన్లు, వర్తికలను సంబంధించిన కొరములు
కరెన్ట్ మోటర్ వర్తికలు అయిల్ ఎంజిన్లు
ఎలక్ట్రిక్ లైటింగు (ప్లాన్టు) కొరములు
వేరుగా వర్తికలను కొరములు
స్టీమ్ మోటర్లు, కంప్రెసర్లు, వేర్వేరు
లాట్ విరల్ అండ్ కాన్స్ట్రక్షన్ ఫర్మింగు.
కరెన్టు అన్ని రకముల సామానులు.

నైట్ బ్రెన్డెడ్ కాంపాండు
హిందూస్థాన్ ఎంజినులు.
(కాన్స్ట్రక్షన్ మొదలుండి పోస్ట్ రిజిస్ట్రేషన్.)
ఇందులో సింగిల్ సిలిండరు ఎంజినులు కూడ గలవు.

హైస్పీడు కాంపాండు ఎంజినులు.

పోర్టబల్ స్టీమ్ ఎంజినులు.
సింగిల్ సింగిల్, డబుల్ సిలిండరుగలవి.
స్టీమ్ మెరురు 120 హాను గలవి.
కాంపాండు - హై, లో మెరురు సిలిండరు.
స్టీమ్ మెరురు 150 హాను గలవి.

వివరములకు, ధరలకు బొంబాయిలో యుండు డన్ కన్ స్ట్రాటన్ కంపెనీ కై నను లేక
బెజవాడ (కృష్ణా జిల్లా)లో యుండు ఇంగ్లీషు స్టోర్స్ ఇంజనీరింగు కంపెనీ ప్రాప్రైటరు గారైన
మానేషల్ బావనయ్య గారి కై నను వ్రాయవలెను.

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు దివ్యమృతము.
దగ్గు, శైత్యము, కడిగము, రొమ్ముపడికము, తలనొప్పి, వాయువునొప్పులు, పోట్లు,
బెజుకులు, చిళ్లలు మొదలగు నొప్పులకు దివ్యమృతము.
చక్కని కెట్టిలో నూనె మొదలు 0-12-0; డబ్బా 1.5 రూ 5-12-0. పోస్టుఖర్చులు కలుగు.
అమృతాంజనం డిపో, } 109, ఫ్రేరింగ్, బొంబాయి,
6, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

